

AVSKAFFANDET AV ALLMÄN REVISIONSPLIKT FRÅN ETT SKATTEPERSPEKTIV

THE REPEAL OF THE AUDIT OBLIGATION FROM A TAX PERSPECTIVE

Examensarbete inom huvudområdet
Företagsekonomi
Grundnivå 15 Högskolepoäng
Vårtermin 2020

Oscar Storm
Fanny Hedvall

Handledare: Ann-Christine Mjölnevik
Examinator: Christian Jansson

Avskaffandet av allmän revisionsplikt från ett skatteperspektiv

Examensrapport inlämnad av Fanny Hedvall och Oscar Storm till Högskolan i Skövde, för Kandidatexamen (BSc) vid Institutionen för handel och företagande.

4/06-2020

Härmed intygas att allt material i denna rapport, vilket inte är vårt eget, har blivit tydligt identifierat och att inget material är inkluderat som tidigare använts för erhållande av annan examen.

Signerat: _____

Oscar Storm

Signerat: _____

Fanny Hedvall

Sammanfattning

Den första november år 2010 avskaffades den allmänna revisionsplikten i Sverige. Det främsta syftet med avskaffandet var att minska kostnaderna för små aktiebolag. Då skulle även bolagen kunna nyttja de pengar, som de tidigare tvingats använda för att betala revisorsarvodet, på det sätt som bolaget anser är bäst.

Tillsynsmyndigheten Skatteverket är en intressent till bolaget vars arbete innefattar att inhämta skatt från Sveriges alla företag samt att motarbeta skattefel. Denna studie syftar till att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet.

För att kunna uppnå vårt syfte och besvara vår frågeställning har vi använt oss av den kvalitativa forskningsmetoden. Vi har genomfört ett antal olika intervjuer med lämpliga representanter från Skatteverket för att kunna insamla studiens empiri. I referensramen definieras viktiga teoretiska begrepp och en förklaring ges av revisorns roll i bolaget. En redogörelse för intressentmodellen samt principal-och agentteorin beskriver sambandet och relationen som föreligger mellan Skatteverket och bolaget. Dessutom beskrivs de konsekvenser som slopanDET medfört enligt utredningar samt rapporter, och slutligen presenteras de tidigare studier som gjorts inom forskningsområdet.

Det som framkommer av empirin är att Skatteverket inte noterat några negativa konsekvenser till följd av avskaffandet - redovisningskvaliteten har inte försämrats och antalet skattefel har inte ökat. Informanterna yttrar i motsats till tidigare forskning att det inte föreligger något samband mellan revisionen och redovisningskvaliteten. Inte heller anses revisorn vara så pass viktig för tillsynsmyndigheten som tidigare studier påvisat. Informanterna menar att revisionen kan vara till hjälp ibland, men är inte avgörande för deras verksamhet.

Skiljaktigheterna mellan empiri och tidigare studier kan grunda sig i att aktiebolag numera ersätter sin revisor med en redovisningskonsult. Den slutsats som kan dras utifrån analysen är att resultatet från de tidigare studierna inte stämmer överens med hur Skatteverket upplever slopanDET, och att bolagen troligen ersätter revisorn med en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig.

Abstract

The first of November in 2010, the audit obligation for small companies in Sweden was abolished. The primary purpose of the abolition was to reduce the costs for small companies. Then the companies could use the money they previously was forced to pay for the auditor's fee, in the way that they think is best.

In this study we investigate if the amount of tax errors has changed due to the abolition. The purpose of the study is to investigate if and how the The Swedish Tax Agency has experienced that the abolition of the audit obligation has affected the amount of inaccuracies in the tax basis that has its origin in the accounting. Thus, we investigate whether the Tax Agency has experienced that the amount of tax errors has been affected due to the abolition. In order to achieve the purpose of the study and get an answer to our main question we have used the qualitative research method. We have carried through a number of interviews with appropriate representatives from the Tax Agency in order to gather the empirical information needed. In the reference framework the important theoretical concepts are defined, and an explanation is given of the auditor's role in the company. A description of the stakeholder model and principal-agency theory is also given in order to explain the relationship that exists between the Tax Agency and the company. The consequences that the abolition has brought about, according to reports and investigations, are also described. Finally, the previous studies that has been conducted in this research area are presented.

What emerges in the empirical information is that the Tax Agency has not noticed any negative consequences due to the abolition. The quality of the accounting has not deteriorated and the number of tax errors has not increased. The informants says - contrary to the previous studies, that there is no connection between the auditing and the quality of the accounting. Nor is the auditor as important for the Tax Agency as previous studies has claimed. The differences between the empirical information and the previous studies can be due to the possible fact that companies replaces their auditor with an accounting consultant. In that case, the high quality of the accounting and tax basis is retained. The conclusion that can be drawn from the analysis is that the results from the previous studies does not match the Tax Agency's experience of the abolition, and that the companies probably replaces the auditor with an accounting consultant or someone who can be seen as equivalent.

Förkortningar och ordförklaringar

ABL	Aktiebolagslagen (2005:551)
BRÅ	Brottsförebyggande rådet
EU	Europeiska Unionen
FAR	Föreningen Auktoriserade Revisorer
Prop	Proposition
RIR	Riksrevisionen
SOU	Statens offentliga utredningar

Innehållsförteckning

1. Inledning	8
1.1 Problembakgrund	8
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Problemformulering	12
1.4 Syfte	12
1.5 Disposition	12
2. Referensram	14
2.1 Allmänt om revision	14
2.1.1 Definitioner av redovisningsinformation, redovisningskvalitet samt beskattningsunderlag	14
2.1.2 Vad är revision?	15
2.1.3 Vad är syftet med revision?	15
2.1.4 Intressentmodellen	16
2.1.5 Principal- och agentteorin	17
2.2 Konsekvenser från avskaffandet av allmän revisionsplikt	19
2.2.1 Skatteverkets förväntade konsekvenser	19
2.2.2 Riksrevisionens granskning av avskaffandets konsekvenser	20
2.3 Tidigare forskning	21
2.3.1 En jämförande studie mellan danska och brittiska bolag	21
2.3.2 Avskaffandet av revisionsplikten i Finland	21
2.3.3 Avskaffandet av revisionsplikten i Norge	22
2.3.4 Avskaffandets inverkan på redovisningskvaliteten	22
2.4 Analysmodell	23
3. Metod	25
3.1 Val av metod	25
3.2 Datainsamling	26
3.2.1 Urval	26
3.2.2 Intervjuer	27
3.2.3 Litteraturgenomgång	28
3.3 Analys av resultatet i empirin	28
3.4 Studiens tillförlitlighet	29
3.5 Metodkritik	30
3.6 Etiska ställningstaganden	31
4. Empiri	32
4.1 Effekter av avskaffandet	32
4.2 Avskaffandets påverkan på Skatteverkets arbete	34

4.3 Revisionens relevans för Skatteverket	35
4.4 Sammanfattning av empiriskt material	36
5. Analys.....	37
5.1 Analys	37
5.2 Sammanfattning av analys	40
6. Slutsats	41
6.1 Slutsatser	41
6.2 Förslag till vidare studier	42
6.3 Studiens bidrag.....	42
6.4 Kritik mot studien	42
6.5 Etiska och samhällsliga reflektioner	43
Källförteckning	44
Bilaga 1.....	48
Individuell reflektion	48
Bilaga 2.....	52
Intervjufrågor till Skatteverket.....	52

1. Inledning

I detta inledande avsnitt presenteras hur revisionsplikten förändrats historiskt i Sverige. Detta följs upp med en problemdiskussion som leder fram till studiens problemformulering. Avslutningsvis presenteras studiens syfte.

1.1 Problembakgrund

På åttiotalet klubbades lagförslaget om att samtliga aktiebolag i Sverige ska ha en revisor. Under sjuttioalet hade den svenska ekonomin försämrats avsevärt på grund av stora budgetunderskott samt snabba skattehöjningar. Ett stort missnöje riktades mot den svenska skattepolitiken och incitament för skatteflykt bland bolag och privatpersoner växte. Ryberg (2011) refererar till BRÅ - Brottsförebyggande rådet, som studerade den ökade kriminaliteten och lämnade förslag på vilken typ av motarbetning som kunde ske för att bekämpa denna negativa utveckling. Ett förslag som presenterades år 1978 var att införa allmän revisionsplikt för alla aktiebolag i Sverige. Den allmänna revisionsplikten skulle medföra en större statlig insyn i landets bolag och resultera i en utökad statlig kontroll av dem, och tack vare detta skulle den ekonomiska brottsligheten minska. Förslaget fick politiskt stöd och från och med den första januari år 1983 var alla nystartade aktiebolag tvungna att utse en revisor (Ryberg, 2011).

Flertalet år senare - år 2006, beslutade regeringen att starta upp en utredning för att se över reglerna gällande revision för små aktiebolag. De beslöt att en utredare skulle få i uppdrag att föreslå vilka förändringar som krävs för att avskaffa revisionsplikten för små aktiebolag. Resultatet av utredningen redogjordes för i en av statens offentliga utredningar (SOU 2008:32). Baserat på denna utredning tog regeringen upp frågan i en proposition vilket slutligen resulterade i att revisionsplikten för små aktiebolag avskaffades (Prop. 2009/10:204).

Lagändringen trädde i kraft den första november år 2010 och lagstiftningen verkar än idag. Syftet med att avskaffa den allmänna revisionsplikten var att minska kostnaderna för små aktiebolag. Vid tillfället för propositionen framfördes att de flesta aktiebolag som väljer bort revisorn sannolikt kommer att anlita en redovisningskonsult i stället, tack vare de pengar som sparas in på ett sådant beslut. Detta skulle leda till att priserna för konsulttjänster gällande redovisning och revision blir lägre eftersom avskaffandet bör ge en ökad konkurrens mellan

dessa typer av rådgivare. Det leder till ett ökat utbud på olika konsulttjänster (Prop. 2009/10:204).

Det bestämdes att aktiebolag som inte överstiger två av dessa tre gränsvärden under de två senaste räkenskapsåren kan välja bort revisorn:

- Balansomslutning: 1 500 000 kr
- Nettoomsättning: 3 000 000 kr
- Genomsnittligt antal anställda: 3 stycken

De aktiebolag som överstiger dessa gränsvärden omfattas av revisionsplikten (Prop. 2009/10:204). Collis (2010) menar att Sverige var sent ute med avskaffandet av den allmänna revisionsplikten eftersom det var det sista landet inom EU som avskaffade plikten (Collis, 2010). Civilutskottet har analyserat och jämfört gränsvärdena mellan olika länder inom EU, och Sverige har valt att ha relativt låga gränsvärden jämfört med EU-direktivets gränsvärden som är betydligt mycket högre: i genomsnitt 50 anställda, mer än 41 500 000 kr i balansomslutning och mer än 83 000 000 kr i nettoomsättning (Civilutskottet, 2016).

1.2 Problemdiskussion

Vid tillfället för propositionen framfördes att små aktiebolag så långt som möjligt ska få besluta vilka konsulttjänster som de behöver respektive inte behöver för sitt bolag. Enligt utredningen saknas det kunskap om i fall räkenskaperna är av bättre kvalitet i bolag med revisor än i bolag utan revisor. Skatteverket höll dock inte med om detta uttalande, och var inte positivt inställd till avskaffandet. De menade att en sådan förändring bör ske gradvis med lägre gränsvärden. De var rädda att det annars skulle öka uppkomsten av redovisningsfel som i sin tur leder till att staten går miste om skatteintäkter. En inskränkt revisionsplikt skulle medföra en stegring av både medvetna och omedvetna fel i bolagets redovisning, enligt Skatteverkets uttalande (Prop. 2009/10:204).

Trots att det fanns ett antal olika intentioner med reformen så menar Riksrevisionen att avskaffandet av revisionsplikten inte har fått önskad effekt. Besparingen som görs på att välja bort revisorn utgör ett oväsentligt belopp för bolaget. Dessutom växer bolag utan revisor i lägre takt då det gäller dess nettoomsättning och antal anställda jämfört med de bolag som har

revisor. Det kan bero på att bolaget medvetet redovisar ett sämre resultat för att undkomma skatt, och eftersom de inte har någon revisor så kan detta inte upptäckas lika lätt (Riksrevisionen, 2017). Ekobrottsmyndigheten håller med om Riksrevisionens uttalande och menar att resultatet från deras utredning överensstämmer med deras kunskap kring hur risken för oegentligheter har ökat i aktiebolag utan revisor. Oredovisade intäkter och andra bokföringsfel är vanligt förekommande brott idag. Eftersom revisorerna har anmälningsplikt vid misstanke om brott så är det enligt Ekobrottsmyndigheten påtagligt hur antalet anmälningar från revisorerna har minskat efter avskaffandet. Det grundar sig i att flertalet bolag idag valt bort revisorn. Myndigheten anser att revisorns roll är viktig i kampen mot ekonomisk brottslighet, och att slopandet av revisionsplikten har bidragit till den ekonomiska brottslighetens fortlevnad (Ekobrottsmyndigheten, 2017).

En revisor kan påverka bolagets beskattning genom att denne kan komma med synpunkter och liknande på skattemässiga dispositioner. Lagstadgad revision kan i kombination med regler om ansvarigheten för bokföringsbrott och skattebrott bidra till att riktiga uppgifter lämnas i skattedeklarationerna. Det är för Skatteverket enklare att utreda ärenden om revisorn redan anmärkt och granskat ärendena. Revisorn har stora möjligheter vid granskningen av bolagets verksamhet att bland annat avgöra om bokföringen är bristfällig eller felaktig samt om bolaget underlåtit att betala skatter och andra avgifter i tid. Revisionen utgör alltså en kvalitetskontroll av årsredovisningen och räkenskaperna. Dessutom bidrar revisionen till att bolagen från början lämnar riktiga uppgifter i sina deklarationer. Revisorn kan uppmärksamma företagsledningen på brister och fel i verksamheten, vilket på sikt bidrar till att beskattningsunderlaget blir mer korrekt. Det finns alltså en preventiv inverkan som revisionen har för att motarbeta fel i deklarationerna (Prop. 2009/10:204). Innan revisionsplikten avskaffades för små aktiebolag var den största farhågan ur ett beskattningsperspektiv att redovisningskvaliteten skulle försämrats vilket i sin tur skulle leda till ett inkräktande på beskattningsunderlagets korrekthet (SOU 2008:32).

Ojala et. al. (2015) håller med om att revisionen medför en kvalitetskontroll av årsredovisningen. De kunde genom deras studie visa att det föreligger ett samband mellan reviderade aktiebolag och kvaliteten på de finansiella rapporterna. En god kvalitet på årsredovisningen leder till en trovärdig skatterapportering vilket innebär att färre skattejusteringar behöver göras. Därmed finns det enligt Ojala et. al. (2015) ett antagande om

att revisionen minskar risken för att skattejusteringar behöver göras eftersom det bidrar till en förbättrad kvalitet på årsredovisningen (Ojala et. al., 2015).

Ytterligare en studie som pekar på att det finns ett samband mellan reviderade bolag och kvaliteten på den finansiella informationen är Clatworthy och Peels (2013) studie. De menar att bolag som inte har någon revisor har betydligt många fler oriktiga eller felaktiga uppgifter i sina årsredovisningar jämfört med de bolag som har en revisor. Revisionen har alltså ett betydande värde för korrektheten i den finansiella rapporteringen och beskattningsunderlaget (Clatworthy & Peel, 2013).

Dessutom genomförde Fallan et. al. (2018) en studie i Norge där de kunde konstatera att en negativ effekt som uppstår ur en frivillig revision är att avsiktliga skatteundandraganden ökar. Därtill kan det försämra kvaliteten i bolagets finansiella rapporter och skattedeclarationer. Om kvaliteten är undermålig kan det leda till att dess innehåll blir svårförståeligt för användaren (Fallan et. al., 2018).

Revisionens huvudsakliga ändamål har alltid varit att tillvarata och tillgodose aktieägarnas intressen. Men revisionen har med tiden kommit att genomföras även för att kunna tillgodose bolagets andra intressenter, som exempelvis staten. Ett av statens största intressen är att bolagen betalar sina skatter (SOU 2008:32). Därmed har revisionen även betydelse för allmänheten, det vill säga att det finns ett allmänt intresse för en lämplig kontroll av att bolaget förvaltas i enlighet med lagstiftning för att skatterna ska kunna insamlas (Prop. 2009/10:204). En utebliven revision kan öka informationsasymmetrin mellan skattemyndigheten och bolaget eftersom det föreligger en agentrelation mellan dessa parter. Skattemyndigheten utgör principalen medan bolaget utgör agenten. Om det föreligger en informationsasymmetri mellan dessa parter kan det ge bolaget ett större utrymme för skatteundandragande. En utebliven revision minskar dessutom sannolikheten för att bolagets skattefusk upptäcks (Fallan et. al., 2018). Om en revisor anlitas kan denne förmildra informationsasymmetrin som föreligger mellan Skatteverket och bolaget (Colbert & Jahera, 1988).

Det finns skilda åsikter kring avskaffandet av den allmänna revisionsplikten och detta synliggörs i uttalanden från exempelvis Riksrevisionen och Ekobrottsmyndigheten samt utifrån statens offentliga utredning och regeringens proposition. Även tidigare studier

uppvisar en annorlunda syn på avskaffandet jämfört med regeringens respektive statens syn på frågan. Det ligger, som beskrivits ovan, i allmänhetens intresse att veta mer om huruvida företag i större utsträckning redovisar fel i beskattningsunderlaget till följd av slopandet av revisionsplikten, och hur dessa skattefel påverkar bolagens betalningar av skatter och avgifter.

1.3 Problemformulering

Upplever Skatteverket att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen, och i så fall hur?

1.4 Syfte

Denna studie syftar till att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet.

1.5 Disposition

Kapitel 1 - Inledning

I detta kapitel ges en inledande förklaring av hur revisionsplikten förändrats ur ett historiskt perspektiv i Sverige. Detta följs upp med en problemdiskussion som leder fram till studiens problemformulering. Sedan presenteras syftet med denna studie.

Kapitel 2 - Referensram

Detta kapitel består av ett antal olika informationskällor som är relevanta för studiens syfte och frågeställning. Den innefattar en definition av ett antal viktiga teoretiska begrepp, en beskrivning av revisionen och dess syfte, två teoretiska modeller samt konsekvenser till följd av avskaffandet. Slutligen presenteras den tidigare forskningen som genomförts inom detta studieområde.

Kapitel 3 - Metod

I kapitlet ges en beskrivning av hur vi valt att gå tillväga för genomföra datainsamlingen till uppsatsen. Dessutom ges en redogörelse för vilken sorts metod vi använt oss av och varför vi valt just den metoden.

Kapitel 4 - Empiri

Kapitlet innefattar en presentation av den data som insamlats via de intervjuer som genomförts med intervjupersoner från Skatteverket.

Kapitel 5 - Analys

I detta kapitel sker en analys av den empiri som insamlats samt den information som presenterats i referensramen.

Kapitel 6 - Slutsats

I kapitlet presenteras studiens slutsats. Dessutom ges förslag till framtida forskning inom området, och vidare reflektioner hålls kring studiens resultat och slutsats.

2. Referensram

Detta kapitel inleds med en definition av begreppen redovisningsinformation, redovisningskvalitet samt beskattningsunderlag. Vidare beskrivs revisorns roll i bolaget och syftet med revisionen. Dessutom beskrivs intressentmodellen samt principal- och agentteorin. En beskrivning av informationsasymmetri kommer att förklara problematiken som föreligger mellan bolaget och dess intressenter. Sedan redogörs för de konsekvenser som slopandet medfört enligt ett antal olika rapporter. Slutligen kommer tidigare studier inom detta forskningsområde presenteras.

2.1 Allmänt om revision

2.1.1 Definitioner av redovisningsinformation, redovisningskvalitet samt beskattningsunderlag

Samtliga aktiebolag i Sverige har en skyldighet att upprätta en årsredovisning. Efter att bolaget gjort sin löpande bokföring under året ska räkenskapsåret summeras i ett bokslut där årsredovisningen ska presenteras. Årsredovisningen är en finansiell rapport som bland annat innehåller en balans- och resultaträkning, noter till viktiga poster samt en förvaltningsberättelse. Rapporten uppvisar bolagets finansiella ställning samt hur räkenskaperna sett ut under det gångna året. Årsredovisningen ger även en kort beskrivning av hur verksamheten bedrivs (Sevenius, 2020). Detta utgör alltså bolagets redovisningsinformation. Informationens främsta syfte är att utgöra ett underlag för beslutsfattande (Arvidson et. al., 2016).

Smith (2006) har upprättat en modell för kvalitetssäkring i redovisningen, och modellen utgår från ett antal kvalitativa egenskaper. Egenskaperna innefattar bland annat relevans, tillförlitlighet samt jämförbarhet. Redovisningsinformationen ska vara relevant vilket innebär att den ska vara användbar och aktuell för den som använder sig av informationen. Informationen ska även vara tillförlitlig vilket betyder att den ska vara objektiv och neutral - redovisningen ska inte vara vinklad på något sätt. Men det betyder även att den ska vara fullständig, vilket innebär att redovisningen ska inkludera all information som kan vara väsentlig för användaren. Dessutom ska redovisningsinformationen vara jämförbar vilket betyder att den ska kunna jämföras över tid och med andra bolag. Dessa egenskaper behöver redovisningsinformationen besitta om den ska hålla en hög kvalitet (Smith, 2006).

Det är utifrån bolagets presentation av sin finansiella ställning som Skatteverket kan få fram ett beskattningsbart underlag. Bruttobeloppet är det belopp som Skatteverket utgår från när de ska beräkna hur stor mängd skatt som bolaget ska betala. Aktiebolag betalar olika typer av skatter - bland annat källskatt, fastighetsskatt och inkomstskatt. Inkomstskatten är den skatt som ska betalas på det överskott som näringsverksamheten presenterar under räkenskapsåret. Det är inkomstbeskattningen som utgör en stor del av företagets totala skatt till Skatteverket (Kardvik & Samuelsson, 2020). Därmed utgör redovisningsinformationen ett underlag för beslutsfattande även utanför bolaget, och inte endast internt. Det är ett underlag för skatteberäkningar och beslutsfattande om mängden skatt som aktiebolaget ska betala (Arvidson et. al., 2016).

2.1.2 Vad är revision?

Enligt 9 kap. 3 § aktiebolagslagen (2005:551) ska revisorn granska bolagets bokföring samt årsredovisning, men även den verkställande direktörens och styrelsens förvaltning av bolagets verksamhet. Granskningen ska vara så omfattande som krävs enligt god revisionsred (ABL 2005:551). Revisorn har en professionellt kritisk inställning vid sin granskning och bedömning för att kunna uttala sig om bolaget (FAR, 2006). Genom att denne granskar och kontrollerar redovisningen och förvaltningen erhålls en viss garanti för korrektheten och riktigheten i de uppgifter som återfinns i årsredovisningen. Efter denna granskning ska en revisionsberättelse avges (Arvidson et. al., 2016). Revisionsberättelsen förmedlar det mått av tillit som revisorn erhållit till det granskade underlaget, det vill säga hur tillförlitligt revisorn anser att materialet är. Det ska framgå i fall revisorn tillstyrker eller avstyrker de finansiella rapporterna (FAR, 2006).

2.1.3 Vad är syftet med revision?

Det finns vissa krav på hur bolagets verksamhet ska presenteras och hur den finansiella ställningen samt resultatet ska redovisas. Företagets intressenter måste kunna förlita sig på informationen som lämnas ut gällande bolagets finansiella ställning och ekonomiska situation. Revisorns uppgift är att säkra kvaliteten på denna information. Därmed ger revisionen en ökad trovärdighet till bolagets finansiella information. På grund av detta är revisionen en sorts förutsättning för ett fungerande samhälle och näringsliv. Revisorns arbete har en stor betydelse för bland annat aktieägare, men även för andra intressenter såsom stat och kommun. Det finns alltså ett allmänhetsintresse. Det innebär att samtliga intressenter har en indirekt eller direkt nytta av revisionen. Om revisorn inte fanns skulle det innebära att bolagets

intressenter skulle tvingas göra egna kontroller av dess finansiella rapportering. För exempelvis kreditgivare är det viktigt att kunna bedöma om ett bolag kan betala av sina lån eller inte. Då är det av stor vikt att upplysningarna och informationen kring bolaget är felfria. Revisionen fungerar alltså som en kvalitetsstämpel gentemot den tredje parten där revisorn blir en sorts länk mellan bolaget och dess intressenter (FAR, 2006).

2.1.4 Intressentmodellen

Bolagets intressentgrupp kan delas in i primära respektive sekundära intressenter. De primära är de som bidrar till verksamhetens fortlevnad medan de sekundära är de som blir påverkade eller påverkar bolaget, men som inte har någon direkt inverkan på dess fortlevnad (Clarkson, 1995). I intressentmodellen ligger fokus på att tillgodose förväntningarna som intressenterna har på bolaget. Innan intressentmodellen slog igenom så låg största fokus på aktieägarnas förväntningar, men detta kritiserades starkt och ledde till att intressentmodellen växte fram (Freeman, 2010).

Intressentmodellen bygger på att bolaget inte endast ska beakta avkastningen till aktieägarna, utan även lägga vikt vid andra saker såsom dess samhällliga ansvar (Freeman, 2010). För att kunna göra detta måste bolaget bland annat beakta den offentliga sektorn vilket innefattar stat, kommun och myndighet. Den offentliga sektorn bidrar till företaget på flera olika sätt, exempelvis genom en fungerande infrastruktur samt lagregleringar som möjliggör att näringslivet växer (Clarkson, 1995). I utbyte förväntar sig den offentliga sektorn att företagen tar sitt ansvar gentemot samhället genom att betala skatterna som krävs av dem.

Intressentmodellen bygger alltså på ett sorts "ge och ta" förhållande mellan parterna (Bruzelius & Skärvad, 2017). Det finns därmed en hög grad av ömsesidigt beroende mellan företaget och dess intressenter. Bolaget måste förhålla sig till varje intressents förväntningar och intressen för att det ska kunna råda en harmoni mellan parterna (Clarkson, 1995).

Eftersom företagen utgör en viktig del i samhällsekonomin har den offentliga sektorn ett intresse av att följa bolagens finansiella utveckling. Företagets förmåga att betala skatt har en stor betydelse för denna intressentgrupp eftersom skatteintäkterna finansierar olika typer av samhällstjänster (Arvidson et. al., 2016). Dessa samhällstjänster blir i sin tur ett medel för bolagen att ta del av (Clarkson, 2015). Det är därmed viktigt för bolaget att fullgöra sin del av ansvaret gentemot dess intressenter, och inte minst gentemot skattemyndigheten (Bruzelius & Skärvad, 2017). En förutsättning för att bolaget tar sitt rättmätiga ansvar gentemot den

offentliga sektorn är att redovisningen är korrekt och rättvisande så att rätt mängd skatt betalas. Den offentliga sektorn måste kunna förlita sig på vad bolagen redovisar eftersom redovisningsinformationen ligger till grund för hur mycket skatt som bolaget ska betala. När en revisor granskar redovisningen ökar trovärdigheten för att bolaget sköter sin uppgift om att svara för skatteuppbörden (FAR, 2006).

Skatteverket utgör alltså en av bolagets intressenter och är därmed intresserade av en viss information om företaget. Det föreligger en sorts relation mellan parterna, där bolaget ska tillhandahålla information till Skatteverket. Denna relation kan förklaras genom en teori som kallas principal- och agentteorin där principalen utgörs av Skatteverket och agenten utgörs av bolaget.

2.1.5 Principal- och agentteorin

Ett agentförhållande är definierat som ett förhållande där en eller flera personer anlitar en annan person till att utföra ett uppdrag å deras vägnar. Det sker en delegering av rätten till att fatta beslut från uppdragsgivaren (principal) till uppdragstagaren (agent) (Hill & Jones, 1992; Jensen & Meckling, 1976; Ross, 1973). Det som är grundläggande i agentteorin är antagandet om att intressena skiljer sig åt mellan agent och principal. Om bolaget möter en av intressenternas intressen så blir denna intressent tillfreds, men resterande intressenter kan se detta som ett misslyckande i och med att deras intressen inte bemöts. Om bolaget inte justerar eller korrigerar denna konflikt som kan uppstå mellan intressenterna kan företagsledningen komma att ifrågasättas. Om fördelningen av bolagets resurser inte sker på ett rättvist sätt kan den betydande funktionen som intressenterna har för företaget komma att rubbas. Finns det ingen som agerar övervakande över bolaget eller kontrollerar de beslut som ledningen tar, kan företaget gå miste om vissa intressenter. I dessa fall är en revisor behövlig, då denne agerar utifrån vad som är bäst för både bolaget och dess intressenter. Detta kan vara till stor hjälp vid justeringen av de intressekonflikter som kan uppstå mellan intressenterna och bolaget (Hill & Jones, 1992).

Dessutom har principalen inte lika stor insyn i företaget som agenten har, och detta resulterar i en informationsasymmetri som kan leda till en viss misstro mellan parterna. Denna misstro kan både skapa kostnader samt ge en ökad ineffektivitet i bolaget (Bosse & Phillips, 2016). Det är nästan helt omöjligt att säkerställa att agenten fattar beslut som är fullt optimala utifrån principalens perspektiv, utan att några agentkostnader uppstår ur detta. Ofta har företagen en

sorts kontrollerad agentkostnad som uppstår på grund av att en extern granskning genomförs (Jensen & Meckling, 1976). De som utför dessa granskningar är vanligtvis revisorer (Colbert & Jahera, 1988). I Jensens och Mecklings (1976) studie jämförs interna revisorer mot externa revisorer, och de kommer fram till att den externa revisorn skapar en sorts trygghet för bolagets intressenter. Den interna revisorn arbetar som en anställd på företaget och rapporterar direkt till företagsledningen vilket kan leda till att det kan finnas vissa incitament för denne. Incitamenten kan leda till att revisorn vill visa upp ett gott resultat för att göra sin arbetsgivare nöjd. Därmed medför inte den interna revisorn samma trygghet för bolagets intressenter som den externa revisorn gör. Den externa revisorn är visserligen också anställd av bolaget och rapporterar till företagsledningen, men behöver också uppfylla sitt ansvar gentemot bolagets övriga intressenter (Jensen & Meckling, 1976). Ansvar innefattar att kontrollera företagsledningens förvaltning och se till att viktig information om bolaget når ut till dess intressenter (Colbert & Jahera, 1988).

Ytterligare en anledning till att en extern granskning bör göras är för att företagsledningen ofta besitter särskild information om bolaget som inte ges ut till intressenterna. Ett grundläggande antagande i agentteorin är att individer agerar för att maximera sin egen vinning och tillfredsställelse. Eftersom företagsledningen har stor kontroll över den dagliga verksamheten i firman möjliggör det att de kan ta beslut som kan skapa fördelar för dem, men på bekostnad av intressenterna. Ledningen kan ta dessa typer av beslut på grund av informationsasymmetrin som föreligger mellan parterna (Colbert & Jahera, 1988). Principalen står ofta i ett läge där det inte är möjligt för denne att kunna övervaka agenten och dess arbete. Principalen kan i och med det aldrig vara helt förvissad om att agenten förmedlar den information som principalen har rätt till att erhålla. Detta resulterar i att det blir svårt för principalen att kunna verifiera att agenten agerar utifrån principalens idé och målbild (Anthony & Govindarajan, 2007).

För att kunna förmildra problemet med informationsasymmetrin och förse den externa intressentgruppen med information, kan en revisor vara till hjälp (Colbert & Jahera, 1988). Trots att revisorn är anlitad av företagsledningen måste denne agera oberoende enligt 20 § revisorslagen (2001:883). Denne ansvarar för att det är korrekt information som kommer ut till de externa intressenterna, oavsett vad företagsledningen vill och anser om detta (Colbert & Jahera, 1988). Genom att revisorn systematiskt hämtar information om agentens handlingar och agerande, är sannolikheten stor för att agenten agerar utifrån principalens intresse (Saam,

2007). Intressenterna blir även säkrare på att de erhåller felfri information som uppvisar en rättvisande bild om en revisor granskat materialet. Enligt Colbert och Jahera (1988) existerar den externa revisorn främst för att förmedla information till tredje parter utanför bolaget. Revisorn spelar därmed en viktig roll i att förmildra informationsasymmetrin som föreligger i agentförhållandet mellan Skatteverket och bolaget. Revisorns arbete möjliggör att Skatteverket erhåller så korrekt information om bolaget som möjligt (Colbert & Jahera, 1988).

Colbert och Jahera (1988) avslutar sin studie med att yttra att revisorerna bör vara medvetna om vilka områden som potentiella intressekonflikter kan uppstå i, och vara beredd att agera i dessa typer av situationer. Genom att förstå varför intressenterna efterfrågar revisioner kan revisorn försöka tillgodose och möta behoven hos de parter som använder sig av de finansiella rapporterna (Colbert & Jahera, 1988).

2.2 Konsekvenser från avskaffandet av allmän revisionsplikt

2.2.1 Skatteverkets förväntade konsekvenser

I statens offentliga utredning (SOU 2008:32) yttrar Skatteverket att revisionen utgör en viktig del i processen av att bedöma beskattningsunderlaget. Deras kontrollverksamhet är anpassad utefter att revisionsplikt gäller för alla aktiebolag oavsett hur stor dess omsättning och balansomslutning är samt hur många anställda de har. I och med detta anser de att ett avskaffande av revisionsplikten skulle resultera i att de blir tvungna att ompröva och se över sin kontrollverksamhet. De yttrar även att det inte går att ta bort revisionen helt problemfritt - negativa effekter kommer att uppstå i form av att kvaliteten på bolagens redovisningsinformation blir sämre. Dessutom kommer redovisningsstandarden i små aktiebolag att försämrats och riskera att hamna på samma låga nivå som standarden för enskild näringsverksamhet. I och med dessa negativa effekter kommer felen i bolagens redovisning oundvikligen öka, vilket i sin tur kommer att resultera i att felen i deklARATIONERNA ökar. Det innebär att antalet skattefel kommer att stegra (SOU 2008:32).

Vidare framkommer det i utredningen att revisionen bidrar till att redovisningsinformationen, och därmed beskattningsunderlaget, blir mer "rätt från början". Skatteverket menar att dess verksamhet inte är anpassad för att kunna upptäcka och rätta åtskilliga fel i efterhand, utan är starkt beroende av att deklARATIONERNA är så korrekta som möjligt från början. Om revisionsplikten tas bort för små aktiebolag så kommer antalet felaktigheter att öka och

myndigheten kommer då att få välja mellan att låta felen passera eller ta resurser och tid i anspråk från andra granskningar för att kunna justera felen. Om ett avskaffande ska ske, måste det på något annat sätt kunna säkerställas att bolagens redovisning kommer att ha en hög standard. Då kommer inte antalet skattefel öka (SOU 2008:32).

Det framkommer även av utredningen att Skatteverket anser att gränsvärdena för att ses som ett stort aktiebolag bör vara lägre än det föreslagna, då de höga gränsvärdena som föreslås kommer leda till att ett stort antal bolag slipper undan revisionsplikten. De bedömer att även låga gränsvärden kommer att ge stora negativa effekter på redovisningen, och därmed skulle en höjning av gränsvärdena bara öka det redan stora antalet negativa effekter (SOU 2008:32).

2.2.2 Riksrevisionens granskning av avskaffandets konsekvenser

Riksrevisionen kom år 2017 ut med egen utvärdering (RIR 2017:35) kring avskaffandet av allmän revisionsplikt. Syftet med denna utvärdering var att undersöka i fall intentionerna med avskaffandet faktiskt uppnåts, men även för att se vilka eventuella konsekvenser som slopanget gett upphov till. Kunskapen om avskaffandets effekter har varit tämligen begränsad, vilket var orsaken till att Riksrevisionen valde att utreda och granska effekterna som reformen medfört. De anför i rapporten att de kommit fram till att ungefär 60 procent av de aktiebolag som omfattas av reformen valde bort revisionen. Detta var en betydligt högre siffra än vad regeringen först hade förväntat sig. Dessutom visade studien att nystartade aktiebolag var mer benägna till att välja bort revisionen efter avskaffandet. Även företag inom kontantintensiva branscher såsom restaurangverksamheter, skönhetsvård och taxiverksamheter väljer i allt större utsträckning bort revisionen. Noterbart är att dessa branscher bedöms ha en betydligt högre risk för skatteundandragande och ekonomisk brottslighet än andra branscher (Riksrevisionen, 2017).

Vid tillfället för granskningen uppskattades den genomsnittliga besparingen på att inte ha en revisor ligga på ungefär 10 000 kr. Det påpekas att detta belopp knappt motsvarar 1 procent av bolagets nettoomsättning för ett genomsnittligt bolag. I och med detta kan det antas att kostnadsbesparingens effekt på företagets lönsamhet är tämligen liten. Utöver kostnadsbesparingar fanns det ytterligare en intention om att det skulle bli en ökad tillväxt i de bolag som väljer bort revisionen. Granskningen visade att bolag som valde bort revisorn i genomsnitt hade vuxit i lägre takt då det gäller dess nettoomsättning och antalet anställda, jämfört med de bolag som inte valt bort revisorn. Bolag som valde bort revisionen upplevde

alltså en svagare tillväxt och utveckling. Enligt utredningen skulle detta kunna härledas till det faktum att revisorn kan ge både synpunkter och råd som kan vara till stor nytta för företagets ekonomi - alltså något som gynnar bolagets tillväxt och utveckling. Men det skulle även kunna härledas till att företag utan revisor medvetet uppvisar en sämre lönsamhet med avsikt att undkomma skatt. Granskningen visade att de bolag som valt bort revisorn betalade mindre summor bolagsskatt efter år 2010 jämfört mot vad de gjort tidigare. Det blir betydligt enklare för dessa företag att undandra sig skatt eftersom att det inte finns någon revisor som kan upptäcka det. Den avtagande tillväxten kan alltså vara en indikation på att företag undanhåller mer skatt än tidigare (Riksrevisionen, 2017).

2.3 Tidigare forskning

2.3.1 En jämförande studie mellan danska och brittiska bolag

Collis (2010) har i sin studie undersökt om faktorerna och argumenten för att ett bolag inte vill ha en revisor skiljer sig åt mellan bolag i Danmark och Storbritannien. Det Collis (2010) kommer fram till är att kvaliteten på den finansiella rapporteringen är bättre hos företag som använder sig av en revisor. Detta gäller företag i både Storbritannien och Danmark, och kvaliteten som revisorn medför överstiger kostnaden för revisionen. Det som däremot skiljer de båda länderna åt är att de danska bolagen ser revisionen som ett sätt att kontrollera sitt interna system, samt att den kan användas som en förmån för långivare i större utsträckning än vad företag i Storbritannien anser. Men den allra främsta anledningen för de danska bolagen att ha en revisor är för att få en förbättrad relation med banker och kreditgivare. Hos de brittiska bolagen är däremot inte detta den huvudsakliga anledningen till att ha en revisor, utan det är till större del till för att få en förbättrad relation till leverantörerna (Collis, 2010).

2.3.2 Avskaffandet av revisionsplikten i Finland

I Finland avskaffades den allmänna revisionsplikten år 2008. Ett par år efter avskaffandet genomförde Ojala et. al. (2015) en studie i landet där de kunde påvisa att ett positivt samband föreligger mellan revisionen och kvaliteten på bolagets redovisning. En god kvalitet på redovisningen resulterar i en trovärdig skatterapportering. Om kvaliteten är god samt rapporteringen trovärdig så minskar det sannolikheten för att skattemyndigheten kommer att behöva göra justeringar i skattedeklarationen. Dessutom framkom det även i studien att bolag som har en revisor inte lika ofta granskas av skattemyndigheten som de bolag utan revisor. Anledningen till detta är, enligt Ojala et. al. (2015), att bolaget granskas av en extern part som

bedömer dess prestation ur ett professionellt och opartiskt förhållningssätt. Då krävs inga ytterligare granskningar av skattemyndigheten (Ojala et. al., 2015).

Ett år senare undersöker Ojala et. al. (2016) vilka faktorer som får bolaget att besluta sig för att ha en revisor trots att det är frivilligt. De finner i sin studie att det finns totalt 5 olika faktorer som påverkar beslutet. Den första faktorn är att företaget inte har några allvarliga ekonomiska problem eller befinner sig i ekonomisk nöd. Den andra är att företagsledningen har ett behov av att skatterapporteringen blir korrekt och trovärdig. Den tredje är att det finns flera olika ägare, det vill säga att ägarkretsen är spridd. En revisor anlitas i dessa fall för att kunna upprätthålla en jämlikhet mellan ägarna. Den fjärde är att företaget växer i en hög hastighet. Snabbväxande bolag kan överskrida gränsvärdena efter ett tag och kan då förbereda sig för det genom att anlita en revisor. Den femte och sista faktorn är att företagsledningen måste säkerställa sin kreditvärdighet för sina borgenärer (Ojala et. al., 2016).

2.3.3 Avskaffandet av revisionsplikten i Norge

Fallan et. al. (2018) genomförde en studie i Norge där de kom fram till att en negativ effekt som kan uppstå ur en frivillig revision är att avsiktliga skatteundandraganden ökar. Frånvaron av en revisor minskar sannolikheten för att denna typ av undandraganden blir upptäckta. Dessutom ökar det utrymmet för skatteflykt inom bolaget eftersom informationsasymmetrin ökar (Fallan et. al., 2018).

Studien visar även att finansiella rapporter med sämre kvalitet kan vara utmanande för användaren att läsa vilket kan leda till en minskad förståelse för dess innehåll. Vidare kan finansiella rapporter med undermålig kvalitet utgöra ett hot mot statens förmåga att inhämta skatter. Detta problem kan mildras genom att använda sig av en revisor eftersom det bidrar till en förbättrad kvalitet på de finansiella rapporterna och skattedeklarationerna. Fallan et. al. (2018) avslutar studien med att rekommendera den norska skatteförvaltningen att lägga särskilt mycket fokus på de företag som väljer att inte ha någon revisor (Fallan et. al., 2018).

2.3.4 Avskaffandets inverkan på redovisningskvaliteten

Clatworthy och Peel (2013) anför att små aktiebolag oftast utgör majoriteten av ett lands näringsliv. Det är också i de små aktiebolagen som kvaliteten på den finansiella informationen är allra sämst. Informationen hos dessa bolag är förvisso kanske inte lika relevant som den information som publika aktiebolag lämnar, men för vissa intressenter är denna information

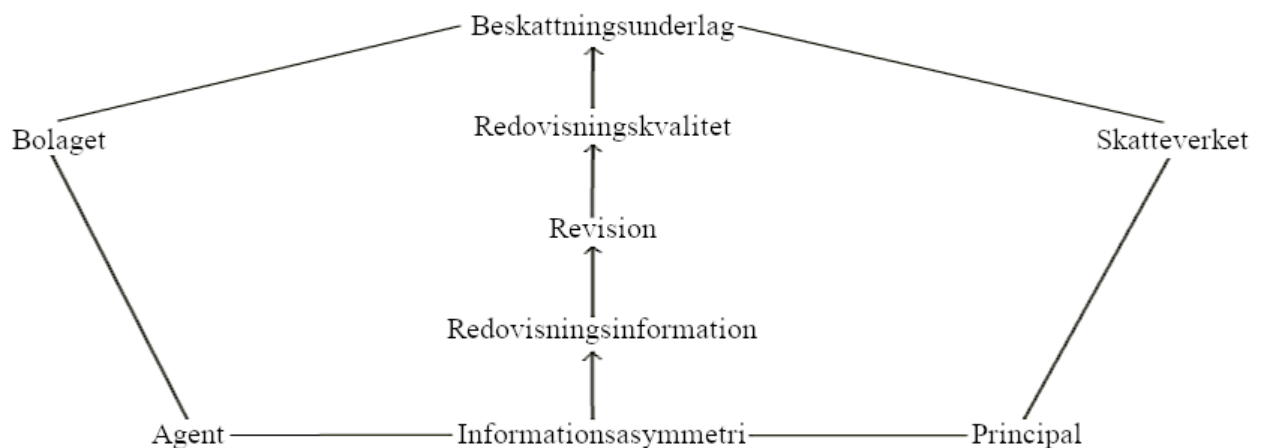
tämligen väsentlig. De finansiella rapporterna ligger bland annat till grund för hur mycket företaget ska beskattas, de utgör alltså ett beskattningsunderlag. Det resultat som Clatworthy och Peel (2013) kommer fram till i sin studie är att små privata aktiebolag som inte granskas av en extern revisor i större utsträckning lämnar in felaktiga uppgifter i sina årsredovisningar jämfört med de aktiebolag vars årsredovisningar granskas av en revisor. Clatworthy och Peel (2013) menar att resultatet av studien visar att revisionen är mycket värdefull och bidrar till i en förbättrad kvalitet i den information som företaget ger ut (Clatworthy & Peel, 2013).

2.4 Analysmodell

Denna studie syftar till att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet. Analysmodellen visar vilka parter samt viktiga begrepp som studien fokuserar på. Ett samband mellan Skatteverket, bolaget och studiens viktiga begrepp synliggörs och förtydligas i modellen. Dessutom går det att se en tydlig koppling mellan studiens syfte samt frågeställning och analysmodellens komponenter. Därmed kommer modellen att bidra till att både studiens syfte och frågeställning uppnås. De begrepp som kommer användas för att uppnå syftet och frågeställningen är revision, informationsasymmetri, redovisningsinformation, redovisningskvalitet och beskattningsunderlag. Sambandet mellan dessa begrepp beskrivs nedan.

Bolaget måste tillgodose de förväntningar som intressenterna har på bolaget (Freeman, 2010). I intressentgruppen ingår bland annat den offentliga sektorn där skattemyndigheten innefattas (Clarkson, 1995). Bolaget måste beakta det ansvar som denne har gentemot skattemyndigheten, vilket görs genom att visa upp en så korrekt redovisning som möjligt (FAR, 2006), och betala de skatter som krävs av dem (Bruzelius & Skärvad, 2017). Det föreligger alltså ett agentförhållande mellan Skatteverket och bolaget, där Skatteverket utgörs av principalen och bolaget utgörs av agenten. I detta agentförhållande kan det föreligga en informationsasymmetri vilket förhindrar Skatteverket att erhålla korrekt redovisningsinformation om bolaget (Colbert & Jahera, 1988). I dessa fall kan en revisor anlitas, och denne ska granska bolagets årsredovisning och bokföring enligt 9:3 ABL. För att bolaget ska kunna uppvisa en så korrekt och rättvisande redovisningsinformation som möjligt är det viktigt att revisorn granskar samt kontrollerar informationen (Arvidson et. al., 2016).

Dessutom förmildras informationsasymmetrin om en revisor anlitas (Colbert & Jahera, 1988), vilket resulterar i att Skatteverket tillförses med den information som verksamheten behöver för att avgöra hur mycket skatt bolaget ska betala (FAR, 2006). Utöver detta bidrar revision till en ökad kvalitet på redovisningsinformationen (Fallan et. al., 2018), vilket har en positiv inverkan på beskattningsunderlagets korrekthet. Eftersom redovisningsinformationen ligger till grund för hur mycket bolaget ska beskattas utgör detta beskattningsunderlaget (Clatworthy & Peel, 2013). Revisionen utgör alltså en viktig del i bedömningen av beskattningsunderlaget så att det blir så korrekt som möjligt (SOU 2008:32). En bristande kvalitet som en utebliven revision kan ge upphov till, kan utgöra ett hot mot Skatteverkets förmåga att inhämta skatter då det påverkar beskattningsunderlaget. Dessutom kan en utebliven revision öka risken för att skattefusk och liknande inte blir upptäckt eftersom informationsasymmetrin upprätthålls mellan parterna (Fallan et. al., (2018). Även detta påverkar statens förmåga att inhämta skatter (Fallan et. al., 2018).

Figur 1, analysmodell

3. Metod

I detta kapitel presenteras vilken undersökningsmetod som lämpar sig bäst för studien. Här beskrivs även hur studiens data har inhämtats samt hur intervjuerna har genomförts. Dessutom förklaras hur resultatet i empirin har analyserats. Vidare beskrivs metodkritiken samt studiens tillförlitlighet. Slutligen redogörs för studiens etiska ställningstaganden.

3.1 Val av metod

Syftet med vår studie är att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet. För att kunna uppnå studiens syfte har vi använt oss av den kvalitativa forskningsmetoden, då vi ansåg att den var mest lämpad.

Vissa frågor kan man bara få svar på via kvalitativa studier. Frågorna gäller främst människans upplevelser av olika ting, och dess syn på verkligheten (Ahrne & Svensson, 2011). I och med att Skatteverkets upplevelser har undersökts var den kvalitativa forskningsmetoden den mest lämpade metoden för vår studie. Dessutom har vi utgått från Skatteverkets perspektiv vid genomförandet av studien, snarare än forskarens perspektiv, vilket även detta utgjorde en grund till varför denna metod valdes (Bryman & Bell, 2013). Vid användandet av den kvalitativa metoden brukar informanterna inte endast svara på de givna frågorna, utan även ge ytterligare information och bakgrund kring området som berörs. Detta bidrar till en ökad kunskap och förståelse kring studieområdet (Jacobsen, 2002). Det fanns ingen statistik, rapporter eller dylikt som kunde svara på vår forskningsfråga. Därför var det viktigt att få ta del av Skatteverkets åsikter och upplevelser av avskaffandet för att kunna få ett svar på forskningsfrågan, och för att få en djupare förståelse för studieområdet. Det är deras upplevelser som var avgörande för utgången av vår studie. Därmed genomförde vi ett antal olika intervjuer med representanter från Skatteverket för att kunna uppnå studiens syfte eftersom det hade varit tämligen svårt att uppnå syftet i fall interaktioner med dessa intervjupersoner inte gjordes.

3.2 Datainsamling

3.2.1 Urval

Vi har genomfört 4 intervjuer med representanter från Skatteverket. Enligt Trost (2007) kan slumpmässiga respektive icke-slumpmässiga urval användas då en intervju ska genomföras (Trost, 2007). Med det sagt gjordes ett icke-slumpmässigt urval, närmare specificerat ett ändamålsenligt urval. Ett ändamålsenligt urval bygger på att vi valde informanter som vi ansåg att vi skulle erhålla bästa möjliga information från (Denscombe, 2014). Därav sökte vi upp 4 representanter från Skatteverkets olika kontor i ett antal olika områden i Sverige. Att endast intervju 4 personer kan anses vara tämligen klen, men vi erhöll flertalet indikationer på att denna mängd intervjuer räckte för vår studie. Först och främst kom vi endast i kontakt med representanter som har en omfattande kunskap kring avskaffandet av revisionsplikten, och även kring slopandets följder. Därmed hölls inga intervjuer med representanter som inte ansågs besitta den rätta kunskapen för att svara på våra frågor. I och med det fick vi mycket relevanta svar från personer som har omfattande erfarenhet av ämnet i fråga. Det har genomförts intervjuer med representanter från Skatteverkets kontor i Stockholm, Göteborg, Sundsvall samt Lund. Intervjupersonerna har valt att inte namnges, men deras arbetstitlar får presenteras. Vidare kallas intervjupersonerna informant A, B, C och D. Informant A är en handläggare som besitter en chefsposition för verksamheten och har i flertalet år arbetat kring beskattning av aktiebolag. Även informant C är en handläggare som under lång tid arbetat nära beskattning av aktiebolag. Informant D är en analytiker som arbetar med effektutvärderingar som bland annat kan innefatta att mäta skattefel. Hen medverkade i effektanalysen som gjordes efter avskaffandet av revisionsplikten skedde, för att utreda sambandet mellan avskaffandet och antalet skattefel. Informant B är verksamhetsutvecklare på skatteavdelningen. Hen ansvarar för metodstödet vid utredningar och var tidigare ansvarig för Skatteverkets kontroller mot nya företag. Dessutom är hen en av verksamhetens kontaktpersoner mot branschen för redovisningskonsulter, revisorer och skatterådgivare. Hen har arbetat nära revisorer och har både erfarenhet och kunskap kring avskaffandet av revisionsplikten.

Under intervjuernas gång insåg vi att intervjupersonerna hade i princip samma sak att säga kring avskaffandet av revisionsplikten. Deras uttalanden var tämligen snarlika. I och med att åsikterna var samstämmiga gav det oss en tydlig bild av *om* och *hur* Skatteverket upplever att

avskaffandet påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Vi nådde alltså mättnadspunkten tämligen snabbt, vilket innebär att fler intervjuer inte hade gett oss någon ny information (Jacobsen, 2002). Detta var en tydlig indikation på att vi genomfört det antal intervjuer som krävs för att erhålla en relevant och fullständig empiri. Ytterligare en faktor som indikerade att 4 intervjuer räckte var att majoriteten av intervjupersonerna berättade för oss att ytterligare en intervju inte hade bidragit med någon mer information. De menade att det inte var någon mening med att vi genomförde fler än 4 intervjuer eftersom det inte finns något mer att ta del av än den information som de redan förmedlat. Dessa två indikationer tillsammans med det faktum att vi utfört intervjuer med representanter som har en omfattande kunskap kring studieområdet, gjorde att vi endast genomförde 4 intervjuer och ansåg att det räckte gott och väl.

3.2.2 Intervjuer

Vi valde att intervjua representanter från 4 olika kontor då de täcker en stor geografisk yta samt att kontoren i Stockholm, Göteborg, Sundsvall och Lund anses vara centrala kontor inom Skatteverkets kluster. Inledningsvis kontaktade vi Skatteverkets telefonväxel där personen vi kom i kontakt med hänvisade oss vidare till en representant från Skatteverkets kontor i Stockholm. Denna representant ansågs ha en omfattande kunskap kring detta studieområde. Vi kontaktade denna representant via e-mail för att kunna avtala en tid om en telefonintervju. Denna intervju hölls, och därefter bad vi denna representant att kontakta fler representanter som hen ansåg hade tillräckliga kunskaper för att kunna svara på våra frågor. Vi hänvisades vidare till ett antal olika representanter från olika delar i Sverige som vi kontaktade via e-mail och senare höll telefonintervjuer med. Informanterna fick ta del av frågorna i förväg för att kunna förbereda sig inför intervjuerna, och för att kunna ge givande svar. Under intervjuernas gång utgick vi från de formulerade intervjufrågorna, men ibland lades följdfrågor till för att kunna erhålla så mycket relevant information som möjligt. Intervjuerna var i stort sett semi-strukturerade eftersom vi haft ett antal frågor som vi utgått från, men frågor som inte ingått i vår intervjuguide ställdes också (Bryman, 2011). Vi har i vissa fall alltså avvikit från intervjuguiden för att kunna ställa vissa följdfrågor för att kunna få en djupare insikt och förståelse för det informanterna berättade för oss. Den information vi erhöll från telefonintervjuerna transkriberades sedan.

Referensramen bildade basen för insamlingen av empirin eftersom den låg till grund för våra formulerade intervjufrågor. Därmed har intervjufrågorna en stark koppling till våra valda

teorier samt de tidigare studierna. Exempelvis fråga 1 i bilaga 2 har en koppling till de studier som påvisar att det finns ett tydligt samband mellan revisionen och redovisningskvaliteten, som till exempel studien som Clatworthy och Peel (2013) genomfört. Fråga 2, 3 och 4 har en koppling till principal- och agentteorin då de behandlar informationsasymmetrin som föreligger mellan Skatteverket och bolaget. Dessa frågor har även en koppling till intressentmodellen eftersom skattemyndigheten måste erhålla korrekt information om bolaget för att kunna avgöra hur mycket skatt de ska betala. De sista 4 intervjufrågorna behandlar de eventuella skatteeffekter som sloandet haft på samhället och Skatteverket, och är därmed kopplad till de tidigare studier som påvisar att revisionen minskar risken för skatteundandragande och skattefusk. Exempelvis Fallan et. al. (2018) påvisade detta i sin studie.

3.2.3 Litteraturgenomgång

Genom att vi använt oss av flera olika informationskällor såsom bland annat statens offentliga utredning, Riksrevisionens rapport samt tidigare forskning har det givit oss en starkare uppfattning av studieområdet (Holme & Solvang, 1997). För att kunna finna lämpliga forskningsrapporter sökte vi på relevanta begrepp i ett antal olika databaser. De främsta sökorden vi använde oss av innefattar *audit*, *abolition of the audit obligation*, *demand for voluntary audit* samt *quality of financial reports*. Databaserna som använts har innehållit olika typer av vetenskapliga artiklar som varit relevanta för vårt studieområde. Dessutom har de tidigare studiernas referenslistor varit till stor hjälp för att kunna vidga vårt sökområde. För att bland annat kunna finna statens offentliga utredning och Riksrevisionens rapport har vi via webben sökt på vad som ledde fram till att avskaffandet skedde, och vad som skett efter sloandet.

3.3 Analys av resultatet i empirin

För att kunna analysera det resultat som framkom i empirin ställde vi det empiriska resultatet mot den information som insamlats till referensramen. Vi tog även hjälp av de begrepp som definierats i vår analysmodell för att kunna analysera det empiriska resultatet. Dessa begrepp innefattar revision, informationsasymmetri, redovisningsinformation, redovisningskvalitet samt beskattningsunderlag (se Figur 1). Dessa begrepp är kopplade till studiens syfte, och genom att vi ständigt analyserade empirin utifrån dessa begrepp har enbart relevant information lyfts fram i analysen.

Empirin och referensramen har ställts mot varandra och jämförts. I och med denna jämförelse har vi kunnat diskutera kring de eventuella skillnader och likheter som råder mellan empirin och referensramen. "Det empiriska materialet talar inte för sig självt. Det räcker inte med att ha samlat in ett intressant empiriskt material, det gäller också att säga något intressant utifrån det materialet" (Alvehus, 2013, s. 108). Detta citat var något som vi efterföljde för att analysen skulle bli fullständig. I och med att analysen upprättades på detta sätt nystades vårt problem upp och slutsatser kunde dras kring studieområdet. I analysen har vi belyst de eventuella skillnader och likheter som råder mellan referensram och empiri, och ett resonemang har förts kring varför dessa eventuella skillnader och likheter föreligger. De resonemang som förts i analysen mynnar senare ut i våra dragna slutsatser.

3.4 Studiens tillförlitlighet

Enligt Guba (1981) behöver fyra olika kriterier vara uppfyllda för att uppnå tillförlitlighet i en kvalitativ studie (Guba, 1981). Datainsamlingen i denna studie har genomstrukturerats av dessa fyra begrepp för att uppnå en hög tillförlitlighet i den insamlade datan.

Trovärdighet

Enligt Bryman och Bell (2017) kan studiens trovärdighet öka om en informantvalidering görs. Det innebär att den insamlade datan vidarebefordras till informanterna så att de kan bekräfta att vi uppfattat deras svar korrekt (Bryman & Bell, 2017). Efter att vi transkriberade informationen gavs informanterna en möjlighet till att få läsa igenom den. De har då kunnat återkoppla och be oss korrigera information om de ansett att något inte stämmer överens med vad de berättat. Detta bör öka trovärdigheten i vår studie.

Konfirmering

Möjligheten till konfirmering handlar om huruvida vi agerat i god tro eller inte. Forskarna får inte ha blivit influerade av sina personliga värderingar (Bryman, 2011). Vi har under processen agerat i god tro och försökt ha en så objektiv utgångspunkt som möjligt. Därmed har processen i hög grad inte blivit färgad av våra personliga värderingar.

Pålitlighet

Om studien ska vara pålitlig så krävs det att forskarna varit minutiösa i arbetet när det gäller att ge en redogörelse för samtliga moment i forskningsprocessen. Momenten innefattar bland annat urvalet och problemformuleringen (Bryman, 2011). Vi anser att vi har redogjort för de olika momenten noggrant i vår studie, och dessutom förklarat hela forskningsprocessen vilket bör bidra till pålitligheten.

Överförbarhet

Om en studie kan generaliseras så ses den som överförbar. Det kan dock bli problematiskt i och med att detta gäller en kvalitativ studie då en sådan studie är tämligen svår att generalisera. Det beror på det faktum att urvalet är relativt litet. Det främsta syftet med en kvalitativ studie är i stället att öka förståelsen för studieområdet (Jacobsen, 2002). I och med detta anser vi att studien har bidragit till en ökad förståelse för området i fråga, snarare än att ha bidragit till överförbarheten.

3.5 Metodkritik

Inför intervjuerna formulerades intervjufrågor som ansågs vara relevanta för studiens syfte. De formulerades utifrån studiens referensram för att bli så lämpliga som bara möjligt. Under intervjuernas gång upptäckte vi dock att vissa av våra formulerade intervjufrågor kunde ha varit mer distinkt åtskilda eftersom majoriteten av informanterna upplevde dessa frågor som likartade. I och med detta uppstod svårigheter för informanterna att kunna ge ett nytt svar på nästkommande fråga, se fråga 2 och 3 i bilaga 2. Dessutom har vissa intervjufrågor karaktären av ja- eller nej-frågor. Detta kan betraktas som en svaghet i vår studie i och med att det kan ha riskerat att vi endast fått korta svar som kunde ha utvecklats mer. Vi kunde ha förbättrat intervjufrågorna och utvecklat dem ytterligare för att få mer öppna frågor vilket eventuellt hade möjliggjort att informanterna givit ett bredare svar. Dock är vi tveksamma till att vi hade erhållit mer information i fall frågorna hade förändrats eftersom majoriteten av informanterna ville trycka på att det inte fanns något mer att säga gällande avskaffandet av revisionsplikten, än den information som de redan hade förmedlat.

Intervjuerna i denna studie har skett via telefonsamtal vilket kan anses vara en svaghet i undersökningen då inga ansiktsuttryck eller andra personliga attributer kunnat avläsas under intervjuens gång. Vi beslöt oss för att ha telefonmöten på grund av vårt val av att ha intervjuer

i olika områden i Sverige. Det hade inte varit möjligt att ha personliga möten på så många olika platser på grund av resorna det hade krävt. Dessutom grundade sig detta beslut i det faktum att ett virus spridit sig över världen - Covid-19. Då den svenska regeringen uppmanar befolkningen till att inte träffas i större grupper, begränsa resor samt att arbeta hemifrån var det inte lämpligt att ha personliga möten. Viruset har även påverkat Skatteverket under den tid då intervjuerna till denna studie genomfördes. Verksamheten har under denna tid haft en högre arbetsbörda än vad den brukar, då ansökningarna gällande de tillfälliga lagändringarna ökat. Nedsatta sociala avgifter och förändringar av regler för periodiseringsfonder har gjorts på grund av viruset, och detta har påverkat mängden ansökningar som kommer in till dem. Dessa ansökningar i samband med den vanliga deklarationen samt personalbrist har gjort att Skatteverket haft en omfattande arbetsbörda. Därför blev vi hänvisade till de större kontoren, då vår huvudsakliga kontaktperson berättade att de små kontoren hade för hög arbetsbörda. Vi fick då intervjua lämpliga representanter som besitter rätt kunskap på de kontor som anses vara bland de större kontoren inom Skatteverkets kluster. Att enbart använda sig av de större kontoren kan betraktas som en svaghet i datainsamlingen då det finns många mindre kontor i Sverige som eventuellt också hade kunnat svara på denna typen av frågor. Dock är vi tveksamma till att detta påverkat utgången av vår studie eftersom majoriteten av informanterna menade att det inte hade varit möjligt att erhålla mer information kring avskaffandet än den information som de redan givit.

3.6 Etiska ställningstaganden

De forskningsetiska perspektiven som vi tagit hänsyn till i studien är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman & Bell, 2017). Vi informerade informanterna innan intervjuerna hölls om vilket syfte studien har, och att intervjun är ett frivilligt deltagande där informanten själv kan välja att avbryta sin medverkan med omedelbar verkan. Förmedlingen av studiens syfte samt information kring samtycke för medverkan har i denna studie hanterats via e-mail. Samtliga uppgifter om de medverkande i denna studie har hanterats som konfidentiell information. Uppgifter som kan identifiera personer har förvarats på ett sådant sätt att ingen obehörig kunnat ta del av den informationen. Vidare har anonymitet erbjudits till de medverkande informanterna om de så önskat, och vi har endast använt den informationen som behövts för att kunna uppnå studiens syfte.

4. Empiri

I detta kapitel presenteras uppsatsens empiri vilket består av en sammanställning av datainsamlingen som gjorts via intervjuer med representanter från Skatteverket som är kunniga inom detta område.

4.1 Effekter av avskaffandet

Redovisningsinformation, redovisningskvalitet och beskattningsunderlag

Utifrån samtliga intervjuer som genomförts har det framgått att det inte finns några undersökningar eller studier hos Skatteverket som påvisat att kvaliteten på redovisningen blivit sämre, och inte heller att antalet skattefel ökat. De undersökningar som Skatteverket genomfört har alltså inte påvisat ett samband. Därmed finns det, enligt informanterna, ingen grund för att anta att avskaffandet haft några negativa konsekvenser. Informant D menar att i det första skedet tycktes Skatteverket kunna se att bolag utan revisorer betalar mindre summor skatt, men det visade sig finnas förklaringar till det. Dessa förklaringar, som informanten dock vill hålla hemliga på grund av sekretess, gjorde att det inte gick att se ett tydligt samband mellan avskaffandet och skatteundandragandena. Hen menar att det i överlag skulle vara svårt att få fram ett sådant samband. Informant B yttrar att i samband med de tidiga kontroller som gjordes då avskaffandet skedde, tyckte de att de kunde se att det rådde en missuppfattning kring den nya bestämmelsen. Vissa företag trodde att det innebar en frihet från att ha en bokföring, vilket inte stämde. I de kontroller som informant B ansvarade för under åren 2014 till 2018 kunde hen se att det generellt råder en bristande kunskap kring bokföringsplikten. Men hen menar att det knappast går att koppla detta till sloandet av revisionsplikten, utan snarare till allmän okunskap.

Samtliga informanter svarar att de inte sett en ökning av antalet skattefel. Informant C säger att de studier som Skatteverket genomfört inte har kunnat påvisa några indikationer om att en ökning har skett. Därmed finns ingen studie som skulle kunna ge ett objektiva svar på om eventuella skattefel som görs är en direkt följd av den slojade revisionsplikten. Dock vill informant B understryka att Skatteverket framförde vissa reservationer i remisstadiet. Det fanns alltså en viss oro för vad avskaffandet skulle innebära för konsekvenser. Men i dagsläget har ingen av intervjupersonerna sett några direkta konsekvenser av avskaffandet. Informanten menar att Skatteverket alltså var negativa till reformen till en början, men är nu relativt neutrala till den. Även informant D påpekar att Skatteverket i remissvaret beräknade

att avskaffandet skulle öka antalet skattefel, men vet inte idag om avskaffandet haft någon effekt på antalet fel.

Informant C hänvisar till Riksrevisionens respektive Ekobrottsmyndighetens utredningar och berättar hur det i dessa rapporter påstås att avskaffandet lett till ett antal olika problem. Hen säger att det hävdas i Ekobrottsmyndighetens rapport att bolag används som brottsverktyg i allt större omfattning. Det påståendet återkommer även i Riksrevisionens rapport. Men hen menar att hen personligen inte ser sambandet mellan detta påstående och sloandet av revisionsplikten i den data som presenteras i rapporterna.

Informant D berättar att det i ett relativt tidigt skede gjordes en effektanalys som var avsedd till att mäta det kausala sambandet mellan sloandet och skatteundandraganden. Den skulle även mäta effekten som ett eventuellt samband skulle ha på ett skatteundandragande. Det gick dock inte att hitta något kausalt samband och därmed kunde inte effekten mätas. I och med det kunde inte heller någon storlek på skattefelen i kronor mätas. Informanten berättar vidare att det framgår i analysrapporten att den indirekta metod som användes vid effektanalysen är mycket svår att tillämpa. Det är därmed tveksamt om de hade kunnat mäta och uppskatta en exakt storlek på skattefelet i kronor med den metoden.

Informant D berättar att de till en början kunde se att bolagen som valde bort revisorn gick ner i tillväxt sett till sin nettoomsättning. Men vid närmare undersökning insåg de att det verkade vara så även innan sloandet skedde. Bolagen var i en krympande fas redan då. Det hade alltså inget att göra med den uteblivna revisionen. Informanten tillägger att de även såg att nystartade bolag hade en högre benägenhet att välja bort revisorn, medan bolagen som fanns sedan innan hade en benägenhet att behålla revisorn. Informanten avslutar med att berätta att de lämnade förslag på att gå vidare med effektanalysen och räkna på skattefel i kronor via slumpmässiga revisioner, men något resultat från en sådan studie finns inte i dagsläget.

4.2 Avskaffandets påverkan på Skatteverkets arbete

Beskattningsunderlag och revision

Informant A berättar att Skatteverket fick ett nytt kontrollverktyg i och med att avskaffandet skedde. Verktöget lades till i Skatteförfarandelagen under “kontroll av dokumentationsskyldigheten”. Verktöget för med sig de kan förelägga ett bolag att visa upp särskilda handlingar om kontrolluppgifter samt självdeklarationer. Hen menar att detta verktyg framför allt används på nystartade bolag. Dock används verktöget väldigt sällan. Informant B menar i likhet med informant A att detta verktyg används i en mycket begränsad omfattning. Enligt informant A så används detta verktyg dock för samtliga företag - inte endast för aktiebolag utan revisor. Det tar sikte på både handelsbolag och enskilda firmor, men även på aktiebolag med revisor. Det sker alltså inga särskilda kontroller av de aktiebolag som inte har en revisor, enligt samtliga informanter.

Informant D säger att de inte ser enskilt på i fall bolaget har en revisor eller inte, utan att det ingår i den sammantagna riskbedömningen när de inriktar sina kontroller och annat arbete för att motverka skattefel. När de gör prioriteringar och väljer ut bolag för olika typer av skattekontroller ses inte bolag utan revisorer som en enskild risk att arbeta utifrån. Dock tillägger hen att hen skulle rekommendera att en utebliven revision i ett bolag bör ingå som en av flera riskindikatorer. Det skulle då ligga som en indikator och kontrollparameter när Skatteverket gör sina urval. Informanten menar att detta skulle göra så att det blir en viss viktning i urval och skattekontroller. Dock tillägger hen att hen inte kan svara på i vilken utsträckning som dessa typer av åtgärder har genomförts i Skatteverkets kontroller. Det finns ingen uppföljning eller statistik på det.

Samtliga intervjupersoner yttrar att de inte har någon särskild åsikt kring gränsvärdena och huruvida de bör sänkas eller höjas. Enligt dem skulle en bedömning av eventuella positiva och negativa effekter med en höjning respektive sänkning vara svår att göra. Det beror på det faktum att Skatteverket inte har någon officiell ståndpunkt i denna fråga.

4.3 Revisionens relevans för Skatteverket

Revision och informationsasymmetri

Både informant B och C menar att revisorn och dess arbete kan ha en viss betydelse för Skatteverkets verksamhet. Granskningen som revisorn utför kan vara till hjälp för dem, speciellt om det är en oren revisionsberättelse som kommer in. Men informant C tillägger dock att revisorns arbete inte är avgörande för deras verksamhet, men det kan definitivt ha betydelse för dem. Även informant D yttrar att revisionen vissa gånger kan vara till hjälp. Om de fått tillgång till uppgifter om orena revisionsberättelser kan den användas som en riskindikator vid urval. Informant A menar att hen inte har någon särskild åsikt kring i fall revisorns arbete är betydelsefullt för dem eller inte. Eftersom redovisningskvaliteten inte påverkats till följd av avskaffandet så ser hen inget tydligt samband mellan kvaliteten och revisionen.

På frågan i fall små aktiebolag bör använda sig av en revisor trots att det är frivilligt svarar informant B att det beror på. Hen menar att beroende på vad man använder revisorn till så är det av olika nytta för bolaget. Det stöd som ett nystartat bolag behöver allra mest, är hjälp med bokföring och redovisning under det löpande året. Detta stöd kan dock även erbjudas av en redovisningskonsult, och inte endast av en revisor. Att ha en revisor i den bemärkelse att denne endast granskar räkenskaperna i efterhand hjälper inte företagaren i sin vardag. Dock vill hen understryka att hen med detta inte menar att det inte har några positiva effekter att använda sig av en revisor på detta sätt. Om revisorn används som stöd vid upprättandet av bokföringen kan denne fylla en kontrollerande funktion som resulterar i att den befintliga bokföringen håller en god kvalitet. Men det förutsätter att det är vad klienten själv önskar och är villig att betala för. Men eftersom redovisningskonsulten i dagsläget kan uppfylla denna roll så är det enligt informanten inte nödvändigt att ha en revisor, förutsatt att dess plats ersätts med en redovisningskonsult.

Informant A yttrar att något som är positivt med avskaffandet är hur de små aktiebolagen nu kan välja vad de vill lägga sina pengar på. Hen menar att en redovisningskonsult skulle kunna ta revisorns plats i fall bolaget hellre vill använda sig av en sådan. Då upprätthålls kvaliteten i bokföringen trots att revisorn valts bort. Kvaliteten på redovisningen behöver inte bli undermålig bara för att revisorn försvinner.

4.4 Sammanfattning av empiriskt material

Sammanfattningsvis kan konstateras att samtliga informanter har samma åsikt kring avskaffandet - att det inte finns något tydligt samband mellan slopandet och antalet skattefel. Det har genomförts studier av Skatteverket gällande detta, men det har inte kunnat påvisas något samband. Skatteverket fick i och med att avskaffandet skedde ett nytt kontrollverktyg som kunde användas på bolagen utan revisor. Dock riktades detta verktyg mot flera typer av företag, och inte endast mot aktiebolag utan revisor. Dessutom används det mycket sällan. Då Skatteverket gör sina urval så ses bolag utan revisor inte som en enskild risk att arbeta utifrån. De gör alltså ingen skillnad på bolag med revisor respektive utan revisor. Informanterna vill dock berätta att revisionen ibland kan utgöra ett hjälpmedel för dem, åtminstone i en viss utsträckning, men att det inte är avgörande för deras arbete. En del av informanterna menar att en utebliven revision inte behöver ge upphov till en sämre redovisningskvalitet, eftersom dess plats kan ersättas med en redovisningskonsult som kan bibehålla den goda kvaliteten.

5. Analys

Uppsatsens empiri analyseras tillsammans med den information som går att återfinna under uppsatsens referensram.

Denna studie syftar till att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet. Utifrån den analysmodell som presenteras i 2.4 beskrivs de viktiga begrepp som bidragit till att kunna uppnå studiens syfte. Begreppen har varit till hjälp vid analysen av det sammanställda resultatet baserat på referensramen samt den empiriska datan.

5.1 Analys

Redovisningsinformation, redovisningskvalitet och beskattningsunderlag

I remisstadiet av slopandet av revisionsplikten var Skatteverket inte alls positivt inställt till reformen. Genom att avskaffa revisionsplikten skulle negativa effekter kunna uppstå i form av sämre kvalitet på bolagens redovisningsinformation. Dessa negativa effekter skulle i sin tur försämra Skatteverkets förmåga att insamla skatter (SOU 2008:32). Fallan et. al. (2018) har i sin studie påvisat att avskaffandet av revisionsplikten medfört en försämrad redovisningskvalitet och ett ökat utrymme för skatteflykt på grund av den rådande informationsasymmetrin som föreligger mellan Skatteverket och aktiebolagen (Fallan et. al., 2018). Resultatet i denna studie stämmer inte överens med vad Skatteverkets representanter anförde i våra intervjuer. Informanterna har inte upplevt att kvaliteten blivit sämre eller att antalet skattefel ökat. Undersökningarna som de genomfört har inte kunnat påvisa att avskaffandet har påverkat redovisningskvaliteten eller antalet skattefel. Inga direkta konsekvenser av slopandet har noterats.

Collis (2010) menar att redovisningsinformationens kvalitet är bättre i de bolag som använder sig av en revisor. Även Ojala et. al. (2015) kunde i deras studie påvisa att ett positivt samband föreligger mellan revisionen och redovisningsinformationens kvalitet. Om kvaliteten är god minskar risken för att justeringar behöver göras i skattedeklarationen. Dessutom blir skatterapporteringen trovärdig om kvaliteten på redovisningsinformationens är hög (Ojala et. al., 2015). Bristande kvalitet i bolagens finansiella rapporter kan försämra statens förmåga att inhämta skatter då det påverkar beskattningsunderlaget korrekthet. Clatworthy och Peel

(2013) hävdar att små aktiebolag som inte har en revisor har fler felaktigheter i sina årsredovisningar jämfört med de aktiebolag som har en revisor (Clatworthy & Peel, 2013). Men enligt informanterna finns det ingen grund för att anta att avskaffandet haft några negativa konsekvenser på de finansiella rapporterna. Dock tycktes Skatteverket i det första skedet se att bolag utan revisorer betalade mindre summor skatt, men det visade sig finnas förklaringar till det. Förklaringarna gjorde att det inte var möjligt att se eller påvisa ett tydligt samband mellan slopandet och skatteundandraganden. En av informanterna menar att ett sådant samband som påvisats i de tidigare studierna i överlag skulle vara svårt att få fram.

Revision och informationsasymmetri

Den rådande informationsasymmetrin som föreligger mellan bolaget och intressenten - agent och principal, har varit ständigt återkommande under detta arbete. Det föreligger ett sorts agentförhållande mellan skattemyndigheten och aktiebolaget (Fallan et. al., 2018). Det grundläggande antagandet i agentteorin är att individer agerar för att maximera sin egen vinning och tillfredsställelse. Colbert & Jahera (1988) menar att en revisor kan motarbeta företagsledningens egennyttan och minska den rådande informationsasymmetrin mellan principal och agent (Colbert & Jahera, 1988). Fallan et. al. (2018) menar att informationsasymmetrin ökar i de bolag som inte har en revisor vilket expanderar utrymmet för skatteflykt inom bolaget (Fallan et. al., 2018). Revisorn uppfyller alltså en viktig roll mellan skattemyndigheten och bolaget eftersom informationsasymmetrin förmildras tack vare denne (Colbert & Jahera, 1988). Men majoriteten av representanterna som intervjuades anser att revisorn inte är avgörande för deras verksamhet, men att denne ändå kan vara till hjälp i deras arbete. Revisionen är framför allt till hjälp då det kommer in orena revisionsberättelser eftersom det då kan användas som en riskindikator då urvalen görs. Revisionen utgör ibland ett hjälpmedel, men inte mer än så. Utifrån tidigare studier framställs revisorn som oerhört viktig för tillsynsmyndighetens verksamhet, medan informanterna från Skatteverket anser att revisorn inte har en sådan viktig roll som beskrivs i studierna. Dessutom framkom det i intervjuerna att informanterna inte ser enskilt på i fall bolaget har en revisor eller inte, utan att det ingår i den sammantagna riskbedömningen när de inriktar sina kontroller och annat arbete för att motverka skattefel. Informanterna anser alltså att revisorn inte har en så pass viktig roll i motarbetningen av informationsasymmetrin mellan parterna som de tidigare studierna påvisat.

Skiljaktigheter mellan empiri och tidigare studier

Genom att jämföra den tidigare forskningen mot den data som inhämtats till empirin kan vi se att dessa skiljer sig åt markant. Det kan grunda sig i ett antal olika orsaker. En av informanterna ville under intervjun trycka på att det finns positiva effekter som avskaffandet gett upphov till, vilket är att bolagen nu kan välja själva vad de vill lägga sina pengar på. Pengarna som sparas in kan då läggas på en redovisningskonsult i stället. De flesta informanterna anser att en sådan skulle kunna ta revisorns plats utan problem. Kvaliteten på redovisningsinformationen behöver inte bli sämre bara för att revisorn väljs bort. Detta kan förklara varför Skatteverket inte upplevt någon försämrad kvalitet på redovisningen och inte heller en ökning av skattefel. Det kan alltså vara så att de bolag som väljer bort revisorn i stället anställer en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig. Då påverkas inte kvaliteten på redovisningen och inte heller mängden skattefel eftersom en redovisningskonsult kan upprätthålla den goda kvaliteten. Skatteundandragandena har, enligt informanterna, helt enkelt inte ökat. Dock visade Riksrevisionens utredning att bolag utan revisor har betalat mindre summor bolagsskatt efter avskaffandet jämfört mot vad de gjort tidigare (Riksrevisionen, 2017). Men en av informanterna berättar att hen personligen inte kan se sambandet mellan detta påstående och slopandet av revisionsplikten i den data som presenteras i utredningen. Vi har inte heller funnit några tidigare studier som kunnat påvisa att bolag utan revisorer betalar mindre summor bolagsskatt. Studierna har påvisat att det finns ett samband mellan redovisningskvaliteten och revisionen, men inte uppvisat några typer av bevis för att mängden skatt som betalas in av aktiebolagen faktiskt blivit mindre. Därmed är det, enligt vår åsikt, mycket sannolikt att bolagen ersatt sin revisor med en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig. Då upprätthålls den höga kvaliteten på redovisningen och antalet skattefel bör inte öka.

Dessutom skulle Skatteverkets utökade verktyg - kontroll av dokumentationsskyldigheten, kunna ligga till grund för att de negativa konsekvenser som tidigare studier förespråkade till följd av slopandet inte blivit aktuella. Trots att verktyget inte används i särskilt stor utsträckning kanske det ändå bidragit med en så pass omfattande hjälp att det upprätthållit korrektheten hos beskattningsunderlagen. Men det är förmodligen inte särskilt sannolikt, och vi håller därmed kvar vid att det troligen är redovisningskonsulterna som bibehållit den goda kvaliteten i bolagens redovisningsinformation, och därmed även korrektheten i beskattningsunderlaget.

5.2 Sammanfattning av analys

Sammanfattningsvis har de tidigare studierna påvisat att ett samband föreligger mellan revisionen och redovisningskvaliteten. En utebliven revision leder till en försämrad redovisningskvalitet och ökar utrymmet för skatteflykt på grund av informationsasymmetrin mellan parterna. Skatteverket har dock inte upplevt att kvaliteten blivit sämre eller att antalet skattefel har ökat. Undersökningarna som de genomfört har inte kunnat påvisa att ett samband föreligger mellan revisionen och redovisningskvaliteten. Dessutom anser informanterna att revisorn inte har en så pass viktig roll i motarbetningen av informationsasymmetrin som de tidigare studierna påvisat. Skiljaktigheterna mellan empirin och de tidigare studierna kan grunda sig i att bolagen ersatt sin revisor med en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig. Då bibehålls den goda kvaliteten på redovisningen och beskattningsunderlaget förblir korrekt. Dessutom skulle det utökade verktyget som Skatteverket fick i samband med sloandet kunna ligga till grund för att beskattningsunderlagen förblivit korrekta. Men det är troligen inte särskilt sannolikt då det inte används i särskilt stor utsträckning.

6. Slutsats

I detta kapitel presenteras uppsatsens slutsats samt förslag på vidare forskning inom detta forskningsområde. Dessutom beskrivs studiens bidrag, kritik mot studien samt etiska och samhällseliga reflektioner.

Upplever Skatteverket att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen, och i så fall hur?

Denna studie syftar till att utreda om och hur Skatteverket upplever att avskaffandet av den allmänna revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Därmed undersöks om Skatteverket upplevt att antalet skattefel har påverkats till följd av avskaffandet.

6.1 Slutsatser

Det som tydligt framkommit i studiens empiri är att Skatteverkets syn på avskaffandet skiljer sig åt markant från den tidigare forskningen som gjorts inom området. De tidigare studierna påvisar att det föreligger ett samband mellan revisionen och redovisningskvaliteten samt att en utebliven revision ökar utrymmet för skatteundandragande. Men Skatteverket menar att det inte finns någon grund för att fastställa att ett sådant samband föreligger. Den slutsats som kan dras utifrån analysen är att resultaten från den tidigare forskningen inte stämmer överens med hur Skatteverket upplever avskaffandet av revisionsplikten. Skatteverket har inte upplevt en försämrad kvalitet på redovisningen. Det tycks finnas flera faktorer som spelar in i huruvida redovisningskvaliteten blir av god kvalitet eller inte - exempelvis om bolaget ersatt sin revisor med en redovisningskonsult. Då påverkas inte beskattningsunderlaget korrekthet. I och med detta har Skatteverket inte upplevt att avskaffandet av revisionsplikten påverkat mängden fel i beskattningsunderlagen som har sin grund i redovisningen. Dessutom drar vi slutsatsen att bolagen i de flesta fall troligen ersätter revisorn med en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig. Det synliggörs utifrån Skatteverkets svar på våra intervjufrågor där de vill trycka på användandet av dessa konsulter. Dock finns inga belegg för denna spekulation.

6.2 Förslag till vidare studier

Ett förslag till vidare forskning kan vara att undersöka varför åsikterna skiljer sig åt mellan den tidigare forskning som gjorts och Skatteverkets nuvarande åsikt om avskaffandet. Den tidigare forskningen pekar på att en utebliven revision resulterar i en sämre kvalitet på redovisningsinformationen och ökar utrymmet för skatteflykt, medan Skatteverket menar att detta inte stämmer. Vi har spekulerat i att det möjligen kan bero på att bolagen numera ersätter sin revisor med en redovisningskonsult, men har inga belägg för detta. Därmed bör det vara av intresse att undersöka varför dessa åsikter skiljer sig åt, och därför ger vi förslag på vidare forskning inom detta.

6.3 Studiens bidrag

Studiens huvudsakliga teoretiska bidrag är att revisorn inte är avgörande för om bolaget erhåller en god redovisningskvalitet eller inte. Ett bolag behöver inte ha en revisor för att dess redovisning ska bibehålla sin höga kvalitet, eller för att beskattningsunderlaget ska vara korrekt. Därmed bidrar studien till en ökad medvetenhet kring att de tidigare studierna inte beaktat alla de faktorer som kan vara relevanta vid en utredning av sambandet mellan revision och redovisningskvalitet. Dessa faktorer kan exempelvis innefatta att bolaget ersatt sin revisor med en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig. Denna eventualitet har inte blivit beaktad i de tidigare studierna som genomförts inom detta forskningsområde.

6.4 Kritik mot studien

Något som kan kritiseras i vår studie är det faktum att de flesta tidigare studier vi använt oss av inte har fokuserat på Sverige, utan på andra länder såsom exempelvis Danmark, Storbritannien, Finland och Norge. Sverige har relativt låga gränsvärden jämfört med dessa länder vilket kan ha medfört en viss påverkan på vår studies resultat. Eftersom Sverige har låga gränsvärden innebär det att färre bolag kan välja bort revisorn, men i andra länder där gränsvärdena är högre är det fler bolag som slipper undan revisionsplikten. Skiljaktigheterna i gränsvärdena mellan länderna kan eventuellt ha påverkat vår studie på så sätt att vi fått fram ett helt annat resultat än vad tidigare studier fått. Om ett land har högre gränsvärden än ett annat leder det till att ett större antal bolag slipper undan revisionsplikten vilket kan resultera i att fler bolag anses ha en sämre redovisningskvalitet. Då är det eventuellt inte jämförbart med Sverige som har låga gränsvärden.

Studiens främsta styrka är att samtliga informanter i princip hade samma sak att säga om avskaffandet av revisionsplikten. Deras åsikter och uttalanden stämde överens med varandra vilket gav styrka åt studiens empiri. I och med att åsikterna var samstämmiga gav det oss en tydlig bild av hur Skatteverket upplever slopandet av revisionsplikten. Det gav oss en stadig grund att stå på vid genomförandet av analysen vilket troligen resulterat i att utgången av analysen samt dragna slutsatser blivit relevanta.

6.5 Etiska och samhällsliga reflektioner

Revisorsyrket kan bli negativt påverkat av studiens resultat då studien visar att redovisningskvaliteten inte behöver bli sämre trots att bolaget inte har någon revisor. Många gånger räcker det med att en redovisningskonsult eller någon annan likvärdig anlitas. Då bibehålls den goda kvaliteten på redovisningen. Kanske leder detta faktum till att det blir en ökad konkurrens för revisorerna i Sverige, och att redovisningskonsulter föredras. Om redovisningskonsulten ersätter revisorns arbete och gör ett likvärdigt jobb samtidigt som denna tjänst kostar mindre bör konsulten troligen vara mer attraktiv för aktiebolag. Innan slopandet skedde hade revisorerna en trygg och säker position på arbetsmarknaden då samtliga aktiebolag var tvungen att ha en revisor enligt lagstiftning. Men resultatet i vår studie kan motivera små aktiebolag till att avstå från att anlita en revisor, vilket leder till en ökad konkurrens på arbetsmarknaden för revisorerna. Det bör dock tilläggas att denna studie är skriven från ett skatteperspektiv och riktar sig till enbart en av bolagets många intressenter. Revisorn kan utifrån andra intressentgrupper uppfylla en viktig roll i aktiebolag som Skatteverket inte är intresserade av.

Källförteckning

Ahrne, G. & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder* (1:a upplaga). Malmö: Liber.

Aktiebolagslag 2005:551. Sveriges Riksdag. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/aktiebolagslag-2005551_sfs-2005-551

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok* (1:a upplaga). Stockholm: Liber.

Anthony, R. N. & Govindarajan, V. (2007). *Management Control Systems* (12:e upplagan). Boston: McGraw Hill.

Arvidson, P., Carrington, T. & Johed, G. (2016). *Den nya affärsredovisningen* (20:e upplaga). Stockholm: Liber.

Bosse, D. A. & Phillips, R. A. (2016). Agency Theory and Bounded Self-Interest. *The Academy of Management Reviews*, 41(2), 276-297.
<https://doi.org/10.5465/amr.2013.0420>

Bruzelius, L. H. & Skärvad, P. (2017). *Integrerad organisationslära* (11:e upplaga). Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (3:e upplaga). Stockholm: Liber.

Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (2:a upplaga). Stockholm: Liber.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2:a upplaga). Malmö: Liber.

Civilutskottet. (2016). *Associationsrätt*. Betänkande 2016/17:CU6. Civilutskottet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/associationsratt_H401CU6/html

Clarkson, M. B. (1995). A Stakeholder Framework for Analyzing and Evaluating Corporate Social Performance. *The Academy of Management Review*, 20(1), 92-117.
<https://doi.org/10.5465/amr.1995.9503271994>

Clatworthy, M. A. & Peel, M. J. (2013). The Impact of Voluntary Audit and Governance Characteristics on Accounting Errors in Private Companies. *Journal of Accounting and Public Policy*, 32(3), 1-25.

<https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2013.02.005>

Colbert, J. L. & Jahera, J. S. (1988). The Role of the Audit and Agency Theory. *Journal of Applied Business Research*, 4(2), 7-12.

<https://doi.org/10.19030/jabr.v4i2.6427>

Collis, J. (2010). Audit Exemption and the Demand for Voluntary Audit: A Comparative Study of the UK and Denmark. *International Journal of Auditing*, 14(2), 211-231.

<https://doi.org/10.1111/j.1099-1123.2010.00415.x>

Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide* (5:e upplaga). New York: McGraw-Hill Education.

Ekobrottsmyndigheten. (2017). *Slopåd revisionsplikt bidrog till ekonomisk brottslighet*.

Ekobrottsmyndigheten. <https://www.ekobrottsmyndigheten.se/press/nyheter/2017/12/slopad-revisionsplikt-bidrog-till-ekonomisk-brottslighet/>

Fallan, E., Antonsen, S., Fallan, L. & Olsen, T. (2018). Abolition of Statutory Audit Obligation of Small Limited Liability Companies in Norway. Should Tax Evasion Inclined Industries be Excepted? *International Journal of Accounting and Taxation*, 6(3), 18-30.

<https://doi.org/10.15640/ijat.v6n1a2>

FAR. (2006). *Revision - en praktisk beskrivning* (2:a upplaga). Stockholm: FAR Förlag.

Freeman, R. E. (2010). *Strategic Management - a stakeholder approach* (1:a upplaga). Cambridge: Cambridge University Press.

Guba, E. G. (1981). Criteria for Assessing the Trustworthiness of Naturalistic Inquiries. *ECTJ*, 29(2), 75-91.

Hill, C. W. & Jones, T. M. (1992). Stakeholder-Agency Theory. *Journal of Management Studies*, 29(2), 131-154.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.1992.tb00657.x>

Holme, I. M. & Solvang, B. K. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder* (1:a upplaga). Lund: Studentlitteratur.

Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför? - Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen* (1:a upplaga). Lund: Studentlitteratur.

Jensen, M. C. & Meckling, W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.

Kardvik, U. & Samuelsson, L. (2020). *Rätt Skatt 2020*. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Ojala, H., Collis, J., Kinnunen, J., Niemi, L. & Troberg, P. (2016). The Demand for Voluntary Audit in Micro-Companies: Evidence from Finland. *International Journal of Auditing*, 20(3), 267-277.

<https://doi.org/10.1111/ijau.12070>

Ojala, H., Kinnunen, J., Niemi, L., Troberg, P. & Collis, J. (2015). What Turns the Taxman On? The Effect of Tax Aggressiveness and Voluntary Audit on Adjustments to the Tax Returns of Private Companies. *SSRN Electronic Journal*.

<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2617179>

Proposition 2009/10:204. *En frivillig revision*. Sveriges Riksdag.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/en-frivillig-revision_GX03204

Revisorslag 2001:883. Sveriges Riksdag. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/revisorslag-2001883_sfs-2001-883

Riksrevisionen. (2017). *Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag - en reform som kostar mer än den smakar*. (RIR 2017:35). Riksrevisionen.

<https://data.riksdagen.se/fil/52D3E20F-8C31-4EA5-B105-67D55DD55FF52>

Ross, S. A. (1973). The Economic Theory of Agency: The Principal's Problem. *American Economic Review*, 63(2), 134-139.

Ryberg, T. (2011, 25 april). *Historien om när Sverige införde allmän revisionsplikt för aktiebolag*. Företagande. <https://www.foretagande.se/historien-om-nar-sverige-inforde-allman-revisionsplikt-for-aktiebolag>

Saam, N. J. (2007). Asymmetry in information versus asymmetry in power: Implicit assumptions of agency theory? *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 36(6), 825-840.

<https://doi.org/10.1016/j.socec.2007.01.018>

Sevenius, R. (2020). *Rätt Bolagsrätt 2020*. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Smith, D. (2006). *Redovisningens språk* (3:e upplaga). Lund: Studentlitteratur.

SOU 2008:32. *Avskaffande av revisionsplikten för små aktieföretag*. Regeringen.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2008/04/sou-200832/>

Trost, J. (2007). *Enkätboken* (3:e upplaga). Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1

Individuell reflektion

Oscar Storm

När jag och Fanny bestämde oss för att skriva examensarbetet tillsammans ville vi båda skriva något inom redovisning eller revision. Att vi valde just avskaffandet av allmän revisionsplikt var på grund av att ingen av oss hade någon djupare kunskap inom denna händelse. De förkunskaper som jag hade inom detta område var revisorns roll i bolag och hur revisorer arbetade men jag hade ingen bra kunskap kring avskaffandet av allmän revision och vilka motiveringar som fanns till lagförslaget. I början av arbetet, precis när vi kommit på ämnet, hade jag en känsla av att Skatteverket var ganska negativa till avskaffandet och att kvaliteten på redovisningen sjunkit efter 2010 då lagförslaget trädde i kraft. När vi senare började undersöka uttalanden från Skatteverket och vad tidigare forskning kommit fram till fick jag min känsla som jag tidigare haft besvarad. Skatteverket var mot lagförslaget och tidigare forskning som hade undersökt effekterna av avskaffandet i andra länder visade att kvaliteten på redovisningsinformationen var sämre i bolag utan revisorer.

När vi senare började samla in vårt empiriska material blev det överraskande när respondenterna från Skatteverket berättade vad de ansåg om avskaffandet idag och vilka märkbara effekter som lagen fört med sig. Respondenterna från Skatteverket sa att det inte fanns något som tydde på att kvaliteten på redovisningen blivit sämre i bolag som inte har någon revisor. Detta skapade först en förvirring men detta gav också en annan synvinkel på vårt forskningsområde som var intressant. Vi har nu två helt olika uppfattningar kring avskaffandet och detta skapade många intressanta analyser och jag tillsammans med Fanny har verkligen arbetat med att försöka förstå varför det ser ut så med hjälp av svaren från våra intervjuer och vår datainsamling.

Metodkapitlet har varit det kapitel som jag/vi arbetat mest med och förmodligen lärt mig mest av. Jag har tidigare inte förstått vikten i att ha ett bra metodavsnitt förrän nu efter examensarbetet. Enligt min uppfattning är metodavsnittet en av de mest centrala kapitlen i en uppsats där man som författare förklarar alla sina överväganden och val man gjort under studien gång. Det var vissa delar som vi missat i detta avsnitt som vi senare har fått korrigera. Tillsammans med handledaren och de metodböcker som vi använt oss av har jag lärt mig vilka

delar som ska ingå i ett metodavsnitt då detta var något som jag inte visste innan. De delar som vi inte visste saknades gav nu en helhetsbild i studien och gav studien en professionell struktur med relevant information.

Studiens datainsamling var för mig bekant då jag tidigare arbetat mycket med vetenskapliga artiklar och arbetat med empiriska studier. Det som skiljde detta arbete med tidigare arbeten var omfattningen av information. För att besvara vår frågeställning samt uppfylla studiens syfte krävdes en hel del information både från tidigare forskning och från intervjuer vilket i efterhand var förståeligt när man senare skulle analysera resultaten och kunna dra en slutsats kring ett ganska omfattande arbetsområde. Analysen av det empiriska resultatet och resultatet från den tidigare forskningen gav mig den kunskap som jag var ute efter inom detta problemområde innan jag började skriva denna uppsats. I vårt fall fanns det skilda åsikter kring avskaffandet av allmän revisionsplikt när vi jämförde det empiriska resultat med resultat från tidigare forskning. Detta gjorde att jag och min kollega fick reflektera kring varför resultatet kan skilja sig samt hur lagändringen kan uppfattas från olika synvinklar. Detta gav mig en bredare kunskap kring problemområdet då vi fick fler synvinklar på avskaffandet av allmän revisionsplikt.

Genom examensarbetet har jag utvecklats på många områden, bland annat inom kapitlet metod som jag tidigare skrev om. Hur viktig metoden är för en uppsats samt vilka delar som ska ingå. Jag har självklart lärt mig mycket om arbetsområdet som undersökts i denna studie men det jag främst lärt mig från detta arbete är hur en akademisk uppsats ska skrivas. Att filtrera text och inte ha med den text som kan anses som onödig vilket gör att texten kan anses som otydlig. I början skrev jag mycket om allt som kanske inte alla gånger var så relevant för studiens syfte och forskningsfråga. Det är inte mängden text som är viktigt utan innehållet, något som jag ansåg mig veta innan men blev allt mer viktigt i detta arbete. Även att vara tydlig med referenserna och tydligt visa vem som sagt vad. Detta ger läsaren en tydlighet i uppsatsen och minskar risken för feltolkningar. Det kan också hjälpa dig som författare att vara tydlig med vad som gjorts och varför samt vem som sagt vad. Det kan vara lätt att glömma bort under arbetets gång, speciellt när det är stora arbeten. Jag har verkligen lärt mig mycket under arbetet med denna uppsats

Arbetsfördelning har under detta arbete fördelats lika. Vi har försökt så långt det går att skriva lika mycket var. Det har varit ständig återkoppling mellan oss författare och jag känner mig inte missnöjd med vårt arbetssätt. Det den ena personen inte skrivit har den andra korrekturläst så både jag och Fanny har varit delaktiga i uppsatsens alla delar. Vi har under våren varit mycket

stöttande i varandras läroprocess även fast vi bor i olika städer och detta har varit skönt för min del och jag hoppas att Fanny känner som mig.

Fanny Hedvall

Till en början hade jag väldigt få kunskaper kring olika typer av metoder och metodval. Det var ett av de första sakerna som vi mötte och var tvungna att tackla vid genomförandet av examensarbetet. Det krävdes mycket inläsning för att kunna erhålla den rätta kunskapen för att upprätta ett väl fungerande metodavsnitt i uppsatsen. Metodavsnittet är det kapitel som ständigt förändrats under hela examensarbetets gång då vi bland annat saknat vissa delar eller att dessa inte varit beskrivna tillräckligt bra nog. Då man ska genomföra ett examensarbete blir det, enligt min åsikt, svårt när man inte erhåller de rätta metodkunskaperna och detta var något jag fick tackla i tidigt skede, men även senare i läroprocessen då metodavsnittet många gånger fick korrigeras.

När det gäller arbetsfördelningen har vi delat upp det mesta av arbetet jämnt fördelat och har under arbetets gång konsulterat varandra då det har behövts. Det har dock skett över distans då vi bor i olika städer. Vi har trots detta kunnat stöttat varandra i läroprocessen och vid genomförandet av examensarbetet då det uppstått svårigheter och dylikt, och det har varit väl fungerande. Dock har vi på grund av distansen skrivit en hel del ensamma och på eget bevåg, och inte särskilt mycket tillsammans under vissa tidpunkter. Men vi har ändå kunnat vara samstämmiga i vårt skrivande, och har alltid fördelat arbetet jämnt trots att vi inte skrivit under en och samma tidpunkt.

Då det kommer till faktakunskaperna, hade jag inte särskilt mycket kunskaper kring vårt studieområde till att börja med. Revision var förstås något jag hade en del kännedom om, men inte om slopanet i sig eller om dess skatteeffekter. Vid insamlingen av fakta till referensramen fick jag se en övervägande negativ syn på avskaffandet, vilket resulterade i att jag förväntade mig ett empiriskt resultat som lutade sig i den riktningen. Däremot blev det inte så, utan vi fick se en helt annan syn på avskaffandet tack vare det informanterna hade att berätta för oss. Jag fick en ny dimension till mina faktakunskaper vilket utmanade min uppfattning och syn på avskaffandet. Faktakunskaperna utvecklades ständigt under uppsatsskrivandet vilket resulterade i att min uppfattning om slopanet i princip förändrades för varje ny kunskap som

erhölls. Det har varit mycket givande att få se flertalet olika åsikter och uppfattningar om studieområdet eftersom det breddat mina kunskaper kring området.

Trots att jag till en början hade en viss uppfattning kring slopandet så har jag ändå vågat vara undersökande och utforskande för att finna något som eventuellt skulle kunna säga emot det befintliga vi tog del av i form av exempelvis rapporter och remisser. Jag har i uppsatsprocessen utvecklat ett förhållningssätt i att vara utforskande och inte nöja sig med en enda åsikt eller ett enda uttalande trots att flertalet rapporter och remisser står bakom denna åsikt. Förhållningssättet man bör ha under uppsatsskrivandet är, enligt min åsikt, att vara öppen och försöka finna flertalet olika åsikter och uppfattningar om studieområdet i fråga, och inte i tidigt skede bestämma sig för att en av uttalandena eller åsikterna stämmer. Det är ett förhållningssätt jag fått utveckla under uppsatsprocessen och antaga.

Bilaga 2

Intervjufrågor till Skatteverket

Redovisningsinformation och redovisningskvalitet

1. Anser ni att kvaliteten i bolagens redovisning blivit sämre efter avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag?

Revision och informationsasymmetri

2. Är det för er viktigt att de finansiella rapporterna blir granskade av en revisor?
3. Anser ni att små aktiebolag bör använda sig av en revisor trots att det är frivilligt, eller understiger nyttan kostnaden för dessa bolag?
4. Har ni en utökad kontroll av de bolag som valt bort revisionen? I så fall, vilka typer av kontroller görs?

Beskattningsunderlag

5. Hur ställer ni er till avskaffandet, är ni mestadels optimistiska eller pessimistiska till det?
6. Har ni kunnat se en ökning av skattefusk eller skattefel i redovisningen som kan relateras till avskaffandet av revisionsplikten?
7. Har ni sett några positiva respektive negativa effekter som avskaffandet medfört?
8. Vad skulle ni anse om en höjning alternativt en sänkning av gränsvärdena? Skulle det vara bra eller dåligt?
9. Finns det något ni vill tillägga utöver det vi talat om?